

**Wnioski z diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej oraz
bilansu strategicznego Miasta Pyskowice
na potrzeby opracowania dokumentu**

STRATEGIA ROZWOJU

MIASTA PYSKOWICE

na lata 2025-2032

Inwestor: **Miasto Pyskowice**
ul. Strzelców Bytomskich 3
44-120 Pyskowice

Spis treści

1. Wnioski z diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej Miasta Pyskowice	4
1.1 Charakterystyka Pyskowic	5
1.2 Wnioski z diagnozy i identyfikacja specyficznych uwarunkowań oraz lokalnych potencjałów Miasta Pyskowice w sferze społecznej i gospodarczej	7
1.3 Wnioski z diagnozy i identyfikacja specyficznych uwarunkowań oraz lokalnych potencjałów Miasta Pyskowice w sferze przestrzennej.....	18
1.4 Wnioski z diagnozy na podstawie badań ankietowych i wywiadów eksperckich.....	41
2. Wnioski z bilansu strategicznego Miasta Pyskowice	59

Spis tabel

Tabela 1 Struktura ludności dla Miasta Pyskowice w odniesieniu do danych dla województwa w 2022 r.....	7
Tabela 2 Ludność wg płci dla Miasta Pyskowice w latach 2017-2022.....	8
Tabela 3 Działające na obszarze Miasta Pyskowice podmioty gospodarki narodowej, z uwzględnieniem sektora rolniczego, przemysłowego i budowlanego w 2022 r. w odniesieniu do danych dla województwa	8
Tabela 4 Podmioty gospodarki narodowej, przekształcenia własnościowe i strukturalne w Mieście Pyskowice w latach 2017-2022	8
Tabela 5 Podmioty wg. grup rodzajów działalności PKD 2007 w Mieście Pyskowice w latach 2015-2020	9
Tabela 6 Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Mieście Pyskowice w latach 2020-2022 w odniesieniu do danych dla województwa	10
Tabela 7 Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Mieście Pyskowice wg. kryterium dochodowego w latach 2020-2022.....	10
Tabela 8 Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg. kryterium dochodowego w Mieście Pyskowice w latach 2020-2022	10
Tabela 9 Świadczenia na rzecz rodziny w Mieście Pyskowice w latach 2020-2022.....	11

Tabela 10 Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych w Mieście Pyskowice z uwzględnieniem danych dla województwa w latach 2018-2022	11
Tabela 11 Ludność w wieku przedprodukcyjnym (14 lat i mniej), produkcyjnym i poprodukcyjnym wg płci w Mieście Pyskowice w latach 2017-2022	14
Tabela 12 Sieć gazowa w Mieście Pyskowice w latach 2017-2022	21
Tabela 13 Sieć kanalizacyjna w Mieście Pyskowice w latach 2017-2022	23
Tabela 14 Pomniki przyrody żywej i nieżywej na terenie Pyskowic	27
Tabela 15 Liczba jednostek oświatowych prowadzonych przez Miasto Pyskowice	30
Tabela 16 Obiekty edukacyjne na terenie Pyskowic w latach szkolnych do 2022 r.	31
Tabela 17 Szkoły Podstawowe na terenie Pyskowic w latach szkolnych do 2022 r.	32
Tabela 18 Przedszkola na terenie Pyskowic w latach szkolnych do 2022 r.	32
Tabela 19 Oddziały przedszkolne w Szkołach Podstawowych na terenie Pyskowic w latach szkolnych do 2022 r.	32
Tabela 20 Liczba uczniów w roku szkolnym 2021/2022	32
Tabela 21 Liczba miejsc przedszkolnych w roku szkolnym 2021/2022	33
Tabela 22 Wykaz NGO zarejestrowanych w Pyskowicach	33
Tabela 23 Wydarzenia organizowane przez podmioty kultury i ich liczba uczestników w Pyskowicach w latach 2017-2022.....	36
Tabela 24 Biblioteki, czytelnicy, wypożyczenia księgozbioru w Pyskowicach w latach 2017-2022.....	37
Tabela 25 Kluby i sekcje sportowe, członkowie i ćwiczący w Pyskowicach w latach 2018-2022	37
Tabela 26 Obiekty wpisane do rejestrów zabytków na terenie Pyskowic	37
Tabela 27 Analiza SWOT - Mocne i słabe strony.....	59
Tabela 28 Analiza SWOT - Szanse i zagrożenia	61
 Spis map	
Mapa 1 Mapa Powiatu gliwickiego	5
Mapa 2 Lokalizacja Miasta Pyskowice na terenie Województwa Śląskiego	6

Spis wykresów

Wykres 1 <i>Przyrost naturalny w latach 1995-2022 w Mieście Pyskowice</i>	12
Wykres 2 <i>Przyrost naturalny w latach 2017-2022</i>	12
Wykres 3 <i>Migracje na terenie Miasta Pyskowice w latach 1995-2022</i>	13
Wykres 4 <i>Produkcyjne grupy wieku, 2022 r.</i>	13
Wykres 5 <i>Udział grup produkcyjnych z podziałem na płeć w ludności Miasta Pyskowice w latach 2017-2022</i>	15
Wykres 6 <i>Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w Pyskowicach w latach 2004-2022</i>	16
Wykres 7 <i>Poziom wykształcenia - Pyskowice</i>	17

1. Wnioski z diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej Miasta Pyskowice

W niniejszym rozdziale scharakteryzowano wnioski wyciągnięte z pogłębionej i usystematyzowanej diagnozy dla obszaru Miasta Pyskowice. Przeprowadzono diagnozę czynników i zachodzących zjawisk oraz ocenę skali i charakteru potrzeb na podstawie zebranych danych statystycznych i przeprowadzonych badań sondażowych, przy uwzględnieniu identyfikacji specyficznych uwarunkowań oraz lokalnych potencjałów. Diagnoza obejmuje aspekty sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, wraz z analizą zaobserwowanych zjawisk i trendów.

1.1 Charakterystyka Pyskowic

Miasto Pyskowice jest położone w południowo-zachodniej Polsce, w zachodniej części województwa śląskiego, w północnej części powiatu gliwickiego, nad rzeką Dramą. Powierzchnia Miasta wynosi 31,14 km², co stanowi 4,69% powierzchni powiatu. Miasto sąsiaduje z miastem Gliwice oraz gminami powiatu gliwickiego: Rudziniec, Toszek, a także z należącą do powiatu tarnogórskiego gminą Zbrostawice.

Mapa 1 Mapa Powiatu gliwickiego

Źródło: <https://bip.slaskie.pl>

Funkcjonuje zwyczajowy podział miasta na dwie części, których granicę wyznacza rzeka Drama: południową – tzw. „stare” Pyskowice oraz północną – tzw. „nowe” Pyskowice. O urbanistycznym charakterze pierwszej decyduje zabudowa mieszana, jedno- i wielorodzinna, a za sprawą obszarów Dzierżna oraz Zaolszan również typowa zabudowa wiejska, z dużą liczbą gospodarstw rolnych. Rekreacyjny walor nadają jej z kolei jeziora Dzierżno Małe oraz Dzierżno Duże (we fragmencie). Na zabudowę „nowych” Pyskowic składają się zaś osiedla wielorodzinne, chociaż budownictwo jednorodzinne też jest coraz bardziej widoczne. W części północnej zlokalizowany jest rynek wraz z ratuszem, szpital, urząd miejski oraz większość jednostek organizacyjnych Miasta. Ponadto w dolinie rzeki Dramy zlokalizowany jest Park Miejski łączący obydwie części Pyskowic.

Mapa 2 Lokalizacja Miasta Pyskowice na terenie Województwa Śląskiego

Źródło: <http://bip.slaskie.pl/mapki/1086345034.jpg>

W perspektywie najbliższych lat spodziewany jest istotny rozwój Miasta. Rzutuje na to fakt, że Pyskowice są korzystnie położone w bezpośrednim sąsiedztwie Aglomeracji Śląskiej. W odległości ok. 30 km od Pyskowic znajduje się Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice w Pyrzowicach, do którego szybki dojazd umożliwia DK94 oraz autostrada A1. Ponadto Pyskowice leżą przy trasach na Poznań i Opole, w pobliżu autostrad A4 i A1, w sąsiedztwie dużych aglomeracji miejskich. Na terenie Miasta zlokalizowana jest stacja kolejowa, na której zatrzymują się pociągi kursujące na trasie Opole – Gliwice. Ponadto istnieje duża szansa na reaktywację połączenia kolejowego na trasie Pyskowice Miasto-Gliwice. Po modernizacji sieci, pociąg zatrzymywałby się na obecnie nieczynnej stacji kolejowej w nowej części Miasta tj. Pyskowice Miasto oraz na kolejnych stacjach, w ramach połączenia tj.: Pyskowice-Gliwice, Kuźnica-Gliwice, Łabędy-Gliwice, os. Kopernika-Gliwice. Przywrócenie bezpośredniej komunikacji kolejowej Pyskowic z Gliwicami to niepowtarzalna okazja na rozwój Miasta.

1.2 Wnioski z diagnozy i identyfikacja specyficznych uwarunkowań oraz lokalnych potencjałów Miasta Pyskowice w sferze społecznej i gospodarczej

Według danych udostępnionych przez Urząd Miejski na maj 2023r. Miasto Pyskowice zamieszkuje 17 153 osoby, w tym 8 257 mężczyzn (48,14%) i 8 896 kobiet (51,86%). Średnia gęstość zaludnienia wynosi 549 osoby na km². Średni wiek mieszkańców wynosi 42,8 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa śląskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Tabela 1 Struktura ludności dla Miasta Pyskowice w odniesieniu do danych dla województwa w 2022 r.

Jednostka terytorialna	Ludność	Płeć		Średnia gęstość zaludnienia (km ²)
		mężczyźni	kobiety	
Pyskowice	17 153	8 257	8 896	549
województwo śląskie	4 346 702	2 090 906	2 255 796	352

Źródło: <https://svs.stat.gov.pl>

Ogólne dane statystyczne dotyczące podziału ludności wg płci za lata 2017 – 2022 obrazuje poniższa tabela, z której wynika, że na przestrzeni analizowanych lat proporcja płci nie ulega istotnym zmianom a w roku 2022 podobnie jak w 2017 utrzymuje się przewaga ilości kobiet nad mężczyznami.

Tabela 2 Ludność wg płci dla Miasta Pyskowice w latach 2017-2022

Liczba ludności	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ogółem	18417	18456	18429	17430	17248	17153
mężczyźni	8826	8875	8855	8389	8311	8257
kobiety	9591	9581	9574	9041	8937	8896

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://svs.stat.gov.pl>

Biorąc pod uwagę podmioty gospodarki narodowej ogółem, wyszczególnić można z kolei liczbę podmiotów działających w sektorze rolniczym i przemysłowo-budowlanym. Na obszarze Pyskowic najwięcej podmiotów lokuje się w sektorze przemysłowo-budowlanym. W Pyskowicach, tak jak w województwie śląskim, przeważają podmioty z sektora przemysłowo-budowlanego. Szczegółowe dane z roku 2022 zaprezentowane zostały w tabeli poniżej:

Tabela 3 Działające na obszarze Miasta Pyskowice podmioty gospodarki narodowej, z uwzględnieniem sektora rolniczego, przemysłowego i budowlanego w 2022 r. w odniesieniu do danych dla województwa

Jednostka terytorialna	ogółem	w tym w sektorze	
		rolniczym	przemysłowo - budowlanym
Miasto Pyskowice	1 760	5	442
województwo śląskie	521 859	4 464	116 024

Źródło: Opracowanie na podstawie: Statystyczne Vademecum Samorządowca 2020 oraz Banku Danych Lokalnych

Ogólne dane statystyczne dotyczące podmiotów gospodarki narodowej, przekształceń własnościowych i strukturalnych w latach 2017-2022, obrazuje poniższa tabela, z której wynika, że na przestrzeni analizowanych lat rośnie ilość podmiotów sektora prywatnego, a największa ilość zarejestrowanych podmiotów prywatnych to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Tabela 4 Podmioty gospodarki narodowej, przekształcenia własnościowe i strukturalne w Mieście Pyskowice w latach 2017-2022

Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON						
Podmioty wg sektorów własnościowych	2017	2018	2019	2020	2021	2022
podmioty gospodarki narodowej ogółem	1577	1606	1642	1706	1731	1760
sektor publiczny - ogółem	91	90	92	91	86	87
sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	24	24	25	25	25	25
sektor publiczny - spółki handlowe	2	3	3	3	2	3

Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON						
Podmioty wg sektorów własnościowych	2017	2018	2019	2020	2021	2022
sektor prywatny - ogółem	1483	1513	1548	1610	1639	1670
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	1070	1111	1136	1197	1213	1236
sektor prywatny - spółki handlowe	98	89	98	102	105	109
sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	18	12	14	12	12	12
sektor prywatny - spółdzielnie	3	2	2	2	2	2
sektor prywatny - fundacje	5	7	7	8	6	7
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	31	29	29	31	31	31

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

W tym kontekście należy zwrócić uwagę, na wzrost aktywności gospodarczej mieszkańców Pyskowic i rosnące nasycenie obszaru miasta w podmioty gospodarcze.

Dane statystyczne dotyczące podmiotów wg. grup rodzajów działalności PKD 2007 w latach 2017-2022, obrazuje poniższa tabela, z której wynika, że na przestrzeni analizowanych lat wśród rosnącej liczby podmiotów sektora prywatnego, największa ilość zarejestrowanych podmiotów prywatnych, niezmiennie znajduje się w grupie „pozostała działalność”.

Tabela 5 Podmioty wg. grup rodzajów działalności PKD 2007 w Mieście Pyskowice w latach 2015-2020

Podmioty wg. grup rodzajów działalności PKD 2007	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ogółem	1577	1606	1642	1706	1731	1760
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	6	5	5	5	5	5
przemysł i budownictwo	382	377	389	409	431	442
pozostała działalność	1189	1224	1248	1292	1295	1313

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://svs.stat.gov.pl>

Analizując dane dotyczące pomocy społecznej na obszarze Pyskowic wskazać należy liczbę gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej. W tym przypadku można zaobserwować ciągły wzrost liczby gospodarstw korzystających z pomocy na terenie miasta. Z kolei na terenie województwa śląskiego liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej z roku na rok jest niższa. Wysoka wartość wskaźnika pomocy dla

Pyskowice wskazuje na konieczność podjęcia odpowiednich działań przez miasto na zidentyfikowanym obszarze interwencji. Poniższa tabela pokazuje opisywane zjawisko:

Tabela 6 Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Mieście Pyskowice w latach 2020-2022 w odniesieniu do danych dla województwa

Jednostka terytorialna	2020	2021	2022
	gosp.	gosp.	gosp.
Pyskowice	200	208	229
województwo śląskie	281	256	239

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Zamieszczona niżej tabela jest szczegółowym rozwinięciem danych dla tendencji zaobserwowanych powyżej przy uwzględnieniu kryterium dochodowego. Rośnie ogólna liczba gospodarstw korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej, na co znaczący wpływ ma rosnąca liczba gospodarstw poniżej kryterium dochodowego.

Tabela 7 Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Mieście Pyskowice wg. kryterium dochodowego w latach 2020-2022

Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego	2020	2021	2022
ogółem	229	232	237
poniżej kryterium dochodowego	117	107	132
powyżej kryterium dochodowego	112	125	105

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Podobnie analizując za ten sam okres osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg. kryterium dochodowego, można zaobserwować ogólnie stały wzrost liczby osób korzystających z pomocy na terenie miasta, na co decydujący wpływ ma rosnąca liczba osób poniżej kryterium dochodowego.

Tabela 8 Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg. kryterium dochodowego w Mieście Pyskowice w latach 2020-2022

Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego	2020	2021	2022
ogółem	348	361	391
poniżej kryterium dochodowego ogółem	204	182	243
powyżej kryterium dochodowego	144	180	150

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

W przypadku analizy za ten sam okres świadczeń na rzecz rodziny - można mówić o stałej tendencji spadkowej na przestrzeni badanego okresu (lata 2020-2022).

Tabela 9 Świadczenia na rzecz rodziny w Mieście Pyskowice w latach 2020-2022

Korzystający ze świadczeń rodzinnych	2020	2021	2022
rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci	265	218	177
dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny - ogółem	565	488	399
dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	536	458	376
udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku (%)	18,0	15,4	12,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych

Jeśli chodzi o kwotę przyznanych dodatków mieszkaniowych, podobnie jak w województwie śląskim, na obszarze Miasta Pyskowice zauważalna jest tendencja spadkowa w latach 2018 – 2021, kiedy sukcesywnie malała ilość dodatków, jednakże w 2022 roku wartość ta wzrasta. Wskazuje to na konieczność podjęcia odpowiednich działań przez miasto na zidentyfikowanym obszarze interwencji.

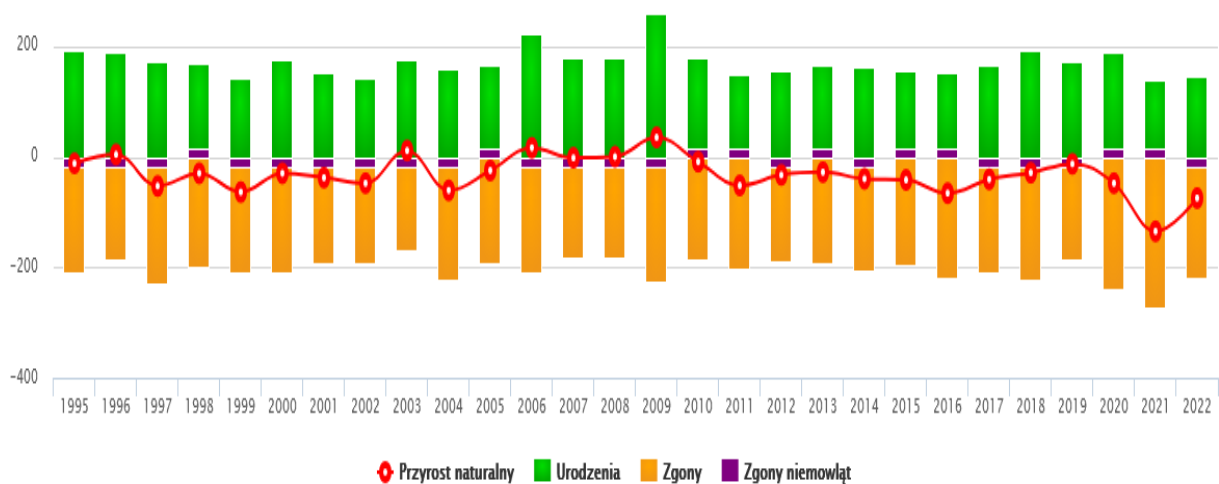
Tabela 10 Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych w Mieście Pyskowice z uwzględnieniem danych dla województwa w latach 2018-2022

Jednostka terytorialna	2018	2019	2020	2021	2022
	gosp.	gosp.	gosp.	gosp.	gosp.
Pyskowice	2 969	2 738	2 437	2 221	2 283
województwo śląskie	392 753	357 005	317 129	305 907	295 248

Źródło: Opracowanie na podstawie: Banku Danych Lokalnych oraz <https://svs.stat.gov.pl>

Miasto Pyskowice ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -75. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -4,36 na 1000 mieszkańców Pyskowic. W 2022 roku urodziło się 144 dzieci, w tym 50% dziewczynek i 50% chłopców. Średnia waga noworodków to 3325 gramy. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,65 i jest większy od średniej dla województwa oraz porównywalny do współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

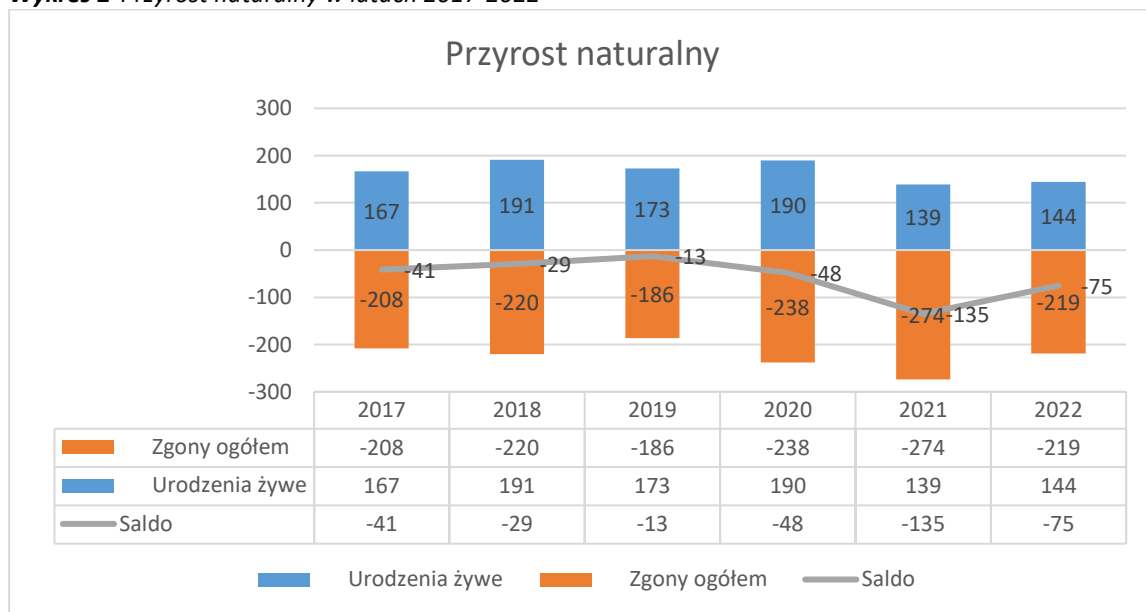
Wykres 1 Przyrost naturalny w latach 1995-2022 w Mieście Pyskowice

Źródło: <http://www.polskawliczbach.pl>

Podobnie podając za danymi platformy analitycznej SWAID na 2020 r., przyrost naturalny wyrażał się liczbą -75 (saldo wynikowe: -219 zgony ogółem do 144 urodzenia żywe).

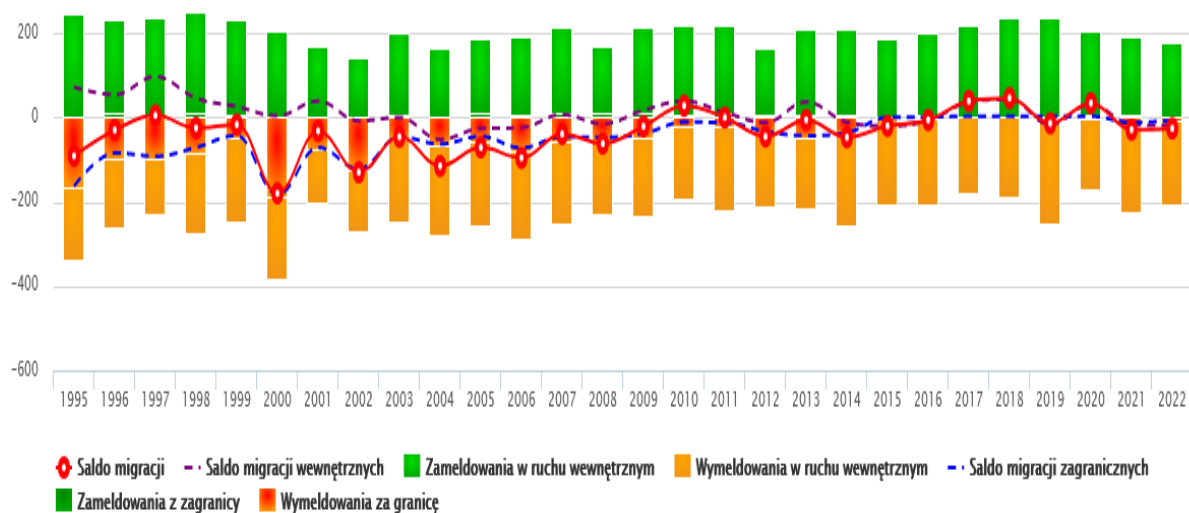
Wykres 2 Przyrost naturalny w latach 2017-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://svs.stat.gov.pl>

W 2022 roku zarejestrowano 178 zameldowań oraz -197 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji dla Miasta Pyskowice wynosi -19.

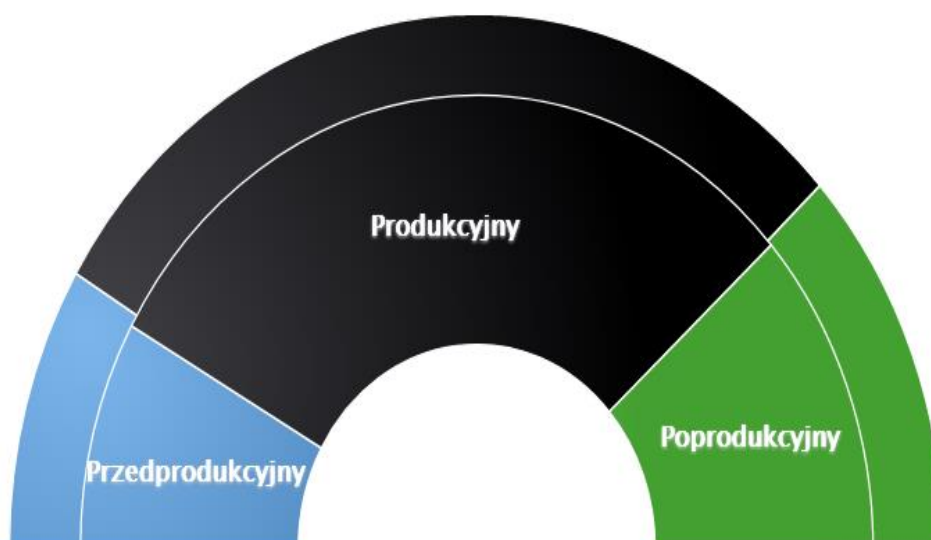
Wykres 3 Migracje na terenie Miasta Pyskowice w latach 1995-2022

Źródło: <http://www.polskawliczbach.pl/>

Wg danych na 2022 r. 66,7% mieszkańców Pyskowic jest w wieku produkcyjnym; 14,6% w wieku przedprodukcyjnym; a 18,7% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Wykres 4 Produkcyjne grupy wieku, 2022 r.

Źródło: <http://www.polskawliczbach.pl/>

Poniżej zaprezentowano dane dotyczące ludności Miasta Pyskowice w podziale na przedprodukcyjne, produkcyjne i poprodukcyjne grupy, z uwzględnieniem płci. Na przestrzeni lat 2017-2022 można stwierdzić, że rośnie liczba mężczyzn i kobiet w wieku przedprodukcyjnym jak i poprodukcyjnym, jednakże najbardziej niepokojącym zjawiskiem jest znacząco malejąca liczba osób w wieku produkcyjnym.

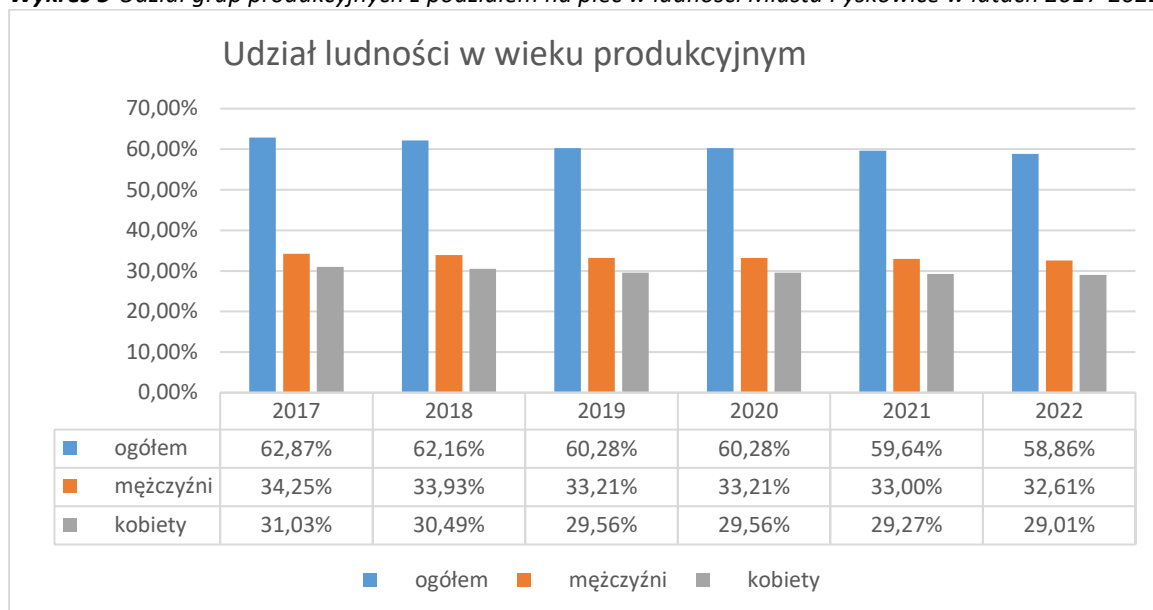
Tabela 11 Ludność w wieku przedprodukcyjnym (14 lat i mniej), produkcyjnym i poprodukcyjnym wg płci w Mieście Pyskowice w latach 2017-2022

Ludność w wieku przedprodukcyjnym (14 lat i mniej), produkcyjnym i poprodukcyjnym wg płci	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ogółem	18417	18456	18429	17430	17248	17153
mężczyźni	8826	8875	8855	8389	8311	8257
kobiety	9591	9581	9574	9041	8937	8896
w wieku przedprodukcyjnym - 14 lat i mniej						
ogółem	2453	2497	2523	2555	2521	2503
mężczyźni	1269	1304	1318	1337	1317	1321
kobiety	1184	1193	1205	1218	1204	1182
w wieku produkcyjnym: 15-59 lat kobiety, 15-64 lata mężczyźni						
ogółem	12022	11891	11710	10942	10740	10570
mężczyźni	6307	6263	6194	5789	5691	5594
kobiety	5715	5628	5516	5153	5049	4976
w wieku poprodukcyjnym						
ogółem	3942	4068	4196	3933	3987	4080
mężczyźni	1250	1308	1343	1263	1303	1343
kobiety	2692	2760	2853	2670	2684	2738

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://bdl.stat.gov.pl>

Zaprezentowany poniżej wykres jest rozwinięciem danych dla tendencji zaobserwowanych powyżej. Co prawda grupa produkcyjna z definicji stanowi najliczniejszą i najaktywniejszą grupę na rynku pracy, jednakże można zaobserwować, że udział osób z grupy produkcyjnej w ogólnej liczbie mieszkańców Miasta Pyskowice jest obciążony stałą tendencją spadkową.

Wykres 5 Udział grup produkcyjnych z podziałem na płeć w ludności Miasta Pyskowice w latach 2017-2022

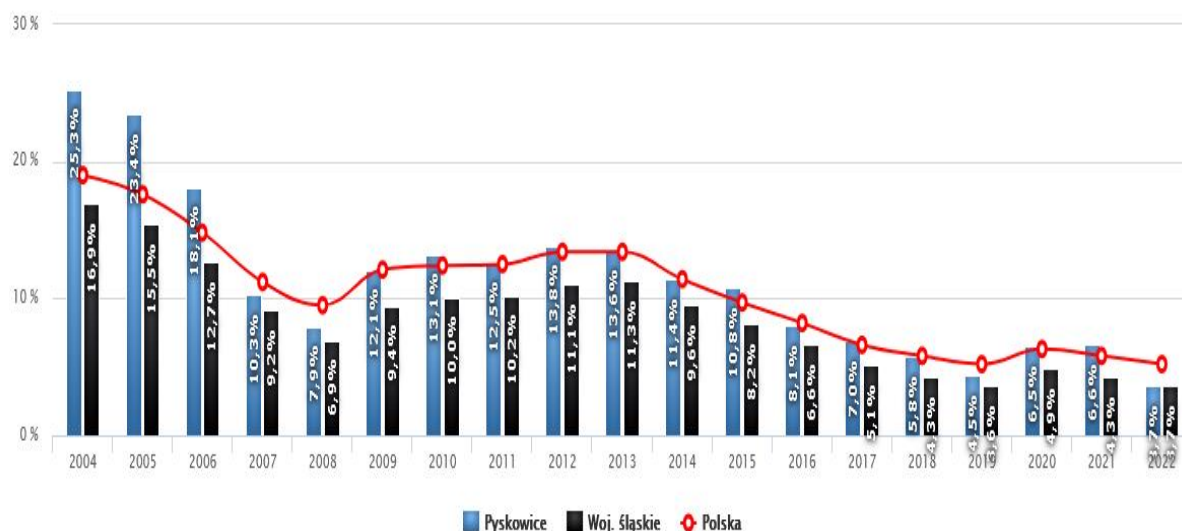
Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://bdl.stat.gov.pl>

W odniesieniu do wydatków budżetowych to ich suma w ramach budżetu Pyskowic wyniosła w 2022 roku 118,9 mln złotych, co daje 6,9 tys. złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Oznacza to wzrost wydatków o 16,9% w porównaniu do roku 2021. Największą część budżetu Pyskowic – 25,9% została przeznaczona na Dział 801 - Oświata i wychowanie. Dużą część wydatków z budżetu przeznaczona została na Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa (13,3%) oraz na Działu 750 - Administracja publiczna (11,2%). Wydatki inwestycyjne stanowiły 17,4 mln złotych, czyli 14,6% wydatków ogółem. Suma dochodów do budżetu Pyskowic wyniosła w 2022 roku 113,2 mln złotych, co daje 6,6 tys. złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca.

Oznacza to wzrost dochodów o 4,3% w porównaniu do roku 2021. Największą część dochodów wygenerował Dział 756 - Dochody od osób prawnych, fizycznych i od innych jednostek (34,9%). Duża część wpływów pochodzi z Działu 700 - Gospodarka mieszkaniowa (20,4%) oraz z Działu 758 - Różne rozliczenia (15,9%). W budżecie Pyskowic wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych wynosiły 1,3 tys. złotych na mieszkańca (19,3%), natomiast dochód z tytułu podatków dochodowych od osób prawnych wynosił 65,6 złotych na mieszkańca (1%). Inne dochody podatkowe, ustalone i pobierane na podstawie odrębnych ustaw, stanowiły 12,9%.

W Pyskowicach na 1000 mieszkańców pracuje 393 osób. Jest to wartość porównywalna do wartości dla województwa śląskiego oraz wartość porównywalna do wartości dla Polski. Bezrobocie rejestrowane w Pyskowicach wynosiło w 2022 roku 3,7% (3,7% zarówno wśród kobiet jak i wśród mężczyzn). Jest to wartość porównywalna do stopy bezrobocia rejestrowanego dla województwa śląskiego oraz znacznie mniej od stopy bezrobocia rejestrowanego dla całej Polski. W 2022 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Pyskowicach wynosiło 6.067,07 PLN, co odpowiada 90.50% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców Pyskowic 2 568 osób wyjeżdża do pracy do innych miast, a 984 pracujących przyjeżdża do pracy spoza Miasta - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -1 584.

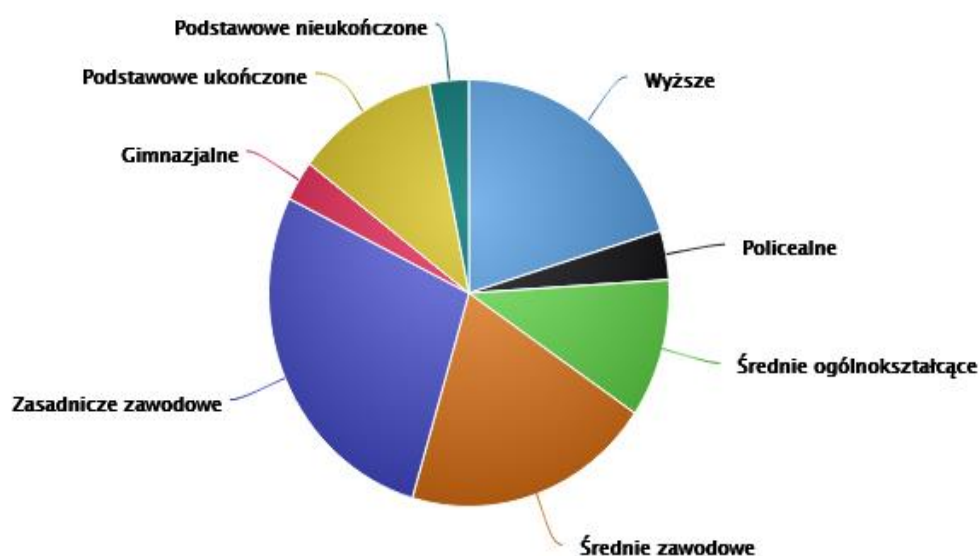
Wykres 6 Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w Pyskowicach w latach 2004-2022

Źródło: <http://www.polskawliczbach.pl/>

Odnosząc się do poziomu wykształcenia to Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2021 roku - 20,3% ludności posiada wykształcenie wyższe; 3,7% wykształcenie policealne; 10,5% średnie ogólnokształcące; a 20,1% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 27,7% mieszkańców Pyskowic; gimnazjalnym 3,0%; natomiast 11,5% podstawowym ukończonym. 3,2% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej.

Wykres 7 Poziom wykształcenia - Pyskowice

Źródło: *Polska w liczbach*

Należy stwierdzić, że na analizowanym obszarze występują następujące specyficzne uwarunkowania i potencjały:

- średnia wieku mieszkańców kształtuje się na poziomie około 42 lat,
- struktura ludności z przewagą kobiet nad mężczyznami,
- średnia gęstość zaludnienia,
- struktura podmiotów gospodarki w większości oparta o podmioty sektora prywatnego,
- struktura sektora prywatnego oparta o działalność osób fizycznych prowadzące działalność gospodarczą,
- wg. PKD 2007 największa ilość zarejestrowanych podmiotów prywatnych znajduje się w grupie rodzajowej „pozostała działalność”,
- spadek liczby osób korzystających z świadczeń na rzecz rodziny, ale wzrost liczby osób korzystających z pomocy społecznej, w tym w szczególności poniżej kryterium dochodowego,
- ujemny przyrost naturalny dla Miasta oraz ujemne saldo migracji,
- większość mieszkańców Miasta znajduje się w wieku produkcyjnym, ale zaobserwowano trendy wzrostowe dla grup przed i poprodukcyjnej,
- dochody do budżetu wykazują się tendencją wzrostową, a dochody z tytułu podatków dochodowych w dużej części generują osoby fizyczne,
- bezrobocie rejestrowane jest na tym samym poziomie zarówno wśród kobiet jak

i mężczyźni,

- przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na terenie Miasta to ponad 90% przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w Polsce,
- większość pracujących pracuje w sektorze usług,
- blisko połowa mieszkańców posiada wykształcenie podstawowe (lub go nie zakończyło), gimnazjalne lub zasadnicze zawodowe.

1.3 Wnioski z diagnozy i identyfikacja specyficznych uwarunkowań oraz lokalnych potencjałów Miasta Pyskowice w sferze przestrzennej

Pyskowice są korzystnie położone w bezpośrednim sąsiedztwie Aglomeracji Śląskiej. W odległości ok. 30 km od Pyskowic znajduje się Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice w Pyrzowicach, do którego szybki dojazd umożliwia DK94 oraz autostrada A1. Pyskowice leżą przy trasach na Poznań i Opole, w pobliżu autostrad A4 i A1, w sąsiedztwie dużych aglomeracji miejskich. Miasto posiada zwarty układ drogowy. Przez teren Pyskowic przebiegają dwie drogi krajowe: nr 40 i 94 o łącznej dł. 8,1 km, droga wojewódzka nr 901 relacji Wielowieś – Gliwice o dł. 5,5 km, a także drogi powiatowe o dł. 7 km i gminne o dł. 62 km.

Mocną stroną Miasta jest również dobrze rozwinięty transport miejski. Składa się na niego m.in. 12 linii autobusowych, za których organizację odpowiada Zarząd Transportu Metropolitalnego Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Linie łączą Pyskowice z Bytomiem, Gliwicami oraz Tarnowskimi Górami. Ponadto funkcjonują przewozy oferowane przez firmy prywatne. Czynna jest stacja kolejowa obsługująca pociągi relacji Opole – Gliwice. Ponadto istnieje duża szansa na reaktywację połączenia kolejowego na trasie Pyskowice Miasto-Gliwice. Po modernizacji sieci, pociąg zatrzymywałby się na obecnie nieczynnej stacji kolejowej w nowej części Miasta tj. Pyskowice Miasto oraz na kolejnych stacjach, w ramach połączenia tj.: Pyskowice-Gliwice, Kuźnica-Gliwice, Łabędy-Gliwice, os. Kopernika-Gliwice. Zdecydowana większość środków potrzebnych do realizacji tego celu może pochodzić z rządowego programu „Kolej+”, pokrycie części kosztów zadeklarowała Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia. Dodatkowo przy stacjach: Pyskowice i Pyskowice Miasto zrealizowane zostałyby w ramach tej inwestycji strefy parkowania typu Park&Ride, z parkingami samochodowymi i rowerowymi, dla wszystkich przesiadających się na pociąg. Przywrócenie bezpośredniej komunikacji kolejowej Pyskowic z Gliwicami to niepowtarzalna okazja na rozwój Miasta.

Bezsprzecznie mocną stroną Pyskowic, napędzającą rozwój Miasta i podnoszącą jego atrakcyjność jako miejsca aktywności biznesowej, jest brak barier infrastrukturalnych dla inwestycji produkcyjno-usługowych, baz logistycznych czy budownictwa mieszkaniowego. Kierunki perspektyw wzrostu ekonomicznego wyznaczają cztery strefy aktywizacji gospodarczej, działające przy ulicach: Poznańskiej, Gliwickiej, Toszeckiej i Piaskowej.

Ze względu na korzystną lokalizację oraz sąsiedztwo dużych ośrodków miejskich jak Gliwice, Zabrze czy Bytom, Pyskowice są miejscem o dużej wartości inwestycyjnej. Przekonało się o tym już wiele firm, w wśród nich DB Schenker, Rossmann, Hybryd, Viva Inwestycje, Eurocolor, Komsta, Glass Produkt, Polmarkus, Dom100.eu czy Kurotec. Przedsiębiorcy, którzy wybrali Pyskowice, uważają Miasto za dobrego, odpowiedzialnego i atrakcyjnego partnera, inicjującego inwestycje, sprzyjającego ich powstawaniu, dopingującego w rozwoju.

Do istotnych atutów Pyskowic należą również: tereny usługowo – mieszkaniowe pod budownictwo jednorodzinne, dostępność sieci dostawczych i odbiorczych (energia elektryczna, gaz, woda, kanalizacja deszczowa i sanitarna), zwarta zabudowa z zapleczem edukacyjnym, kulturalnym i sportowym. Wszystko to napędza zainteresowanie inwestycyjne i mieszkaniowe, które rośnie ze stałą tendencją.

Na obszarze Miasta Pyskowice istnieje scentralizowany system zaopatrzenia w energię ciepłą. Za dostawę ciepła w Pyskowicach odpowiada Ciepło Pyskowice Sp. z o.o. z siedzibą w Pyskowicach. Źródłem ciepła dla systemu ciepłowniczego Pyskowic jest kotłownia zlokalizowana przy ul. Poznańskiej 5. System ciepłowniczy Miasta tworzą 3 węzły grupowe wraz z węzłami kompaktowymi. Źródłem ciepła są kotły węglowe. Kotłownia pracuje na potrzeby centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej. Energia ciepła jest rozprowadzana do odbiorców w postaci gorącej wody poprzez sieć ciepłowniczą wysoko i niskotemperaturową. Parametry sieci wysokotemperaturowej to 130/70 °C, a niskotemperaturowej 90/70 °C. Całkowita długość sieci ciepłowniczej to 10.354 mb. w przedziale średnic od DN32 do DN300 dla sieci w systemie rur preizolowanych o wysokim parametrze oraz w przedziale średnic od DN50 do DN250 w technologii tradycyjnej ułożonej w kanałach nieprzechodnych o niskim parametrze. Długość sieci preizolowanej wynosi 5.182 mb. długość sieci w technologii klasycznej wynosi 5.172 mb. Na terenie Miasta istnieje kilka lokalnych kotłowni, usytuowanych głównie w budynkach użyteczności publicznej, zakładach przemysłowych. Cała część południowa nie jest na chwilę obecną przyłączona do sieci ciepłowniczej i nie ma w chwili obecnej takiej możliwości technicznej. Natomiast jeżeli chodzi

o część północną gdzie funkcjonuje sieć ciepłownicza, jest jeszcze wiele obiektów wielorodzinnych, w których jeżeli chodzi o rodzaj stosowanego ogrzewania, to zastosowano indywidualne źródła ciepła (osobne dla każdego z mieszkań) co nie jest rozwiązaniem przyjaznym środowisku. W większości indywidualne źródła ciepła oparte są o występowanie w całości lub częściowo w tych budynkach, indywidualnych kotłów opalanych węglem. Brak podłączenia do sieci ciepłowniczej lub zastosowania niskoemisyjnych, nowoczesnych źródeł ciepła powoduje zwiększoną emisję zanieczyszczeń do atmosfery. Ponadto zastosowane w kotłowni przy ul. Poznańskiej 5, kotły węglowe, zgodnie z obowiązującymi przepisami w perspektywie kilku najbliższych lat muszą zostać wymienione na spełniające nowe normy ekologiczne. Dodatkowo większość istniejącej sieci ciepłowniczej, jest już mocno wyeksploatowana ze względu na wiek.

Na terenie Pyskowic zlokalizowane są będące własnością i w eksploatacji TAURON Dystrybucja S.A. Oddział w Gliwicach:

- Linie napowietrzne i kablowe średniego napięcia (SN) 20 kV,
- Linie napowietrzne i kablowe niskiego napięcia (nN),
- Linie napowietrzne i kablowe oświetlenia ulicznego niskiego napięcia (nN),
- Stacje transformatorowe SN/nN.

Zasilanie odbiorców zlokalizowanych na terenie Pyskowic odbywa się na średnim napięciu 6 i 20kV liniami napowietrznymi i kablowymi oraz sieciami niskiego napięcia, zasilanymi ze stacji elektroenergetycznych:

- SE Pyskowice (PYS) 110/20 kV, zlokalizowanej na terenie Pyskowic,
- SE Łabędy (LAB) 110/20 kV, zlokalizowanej na terenie Gliwic.

Stacje stanowią własność i są w eksploatacji u tego samego operatora (TAURON Dystrybucja). Przez teren Miasta Pyskowice przechodzą również napowietrzne i kablowe linie elektroenergetyczne 110 kV jedno i dwutorowe, będące także własnością i w eksploatacji Tauron Dystrybucja S.A. Sieć elektroenergetyczna 110 kV (napowietrzna) łącząca stacje WN/SN obsługiwana jest przez ten sam TAURON Dystrybucja S.A. i pracuje w układzie zamkniętym. W związku z czym w razie awarii istnieje możliwość wzajemnego połączenia stacji WN/SN. Ponadto istnieją również powiązania sieci na średnim napięciu między stacjami transformatorowymi, które mogą być odpowiednio konfigurowane w zależności od układu awaryjnego sieci.

Przez Pyskowice przebiegają też linie energetyczne wysokich napięć 400 kV i 220 kV, będące własnością Polskich Sieci Elektroenergetycznych Operator S.A.:

- dwutorowa linia 400 kV Wielopole – Rokitnica i Wielopole – Joachimów,
- jednotorowa linia 220 kV Blachownia- Łągisza.

Stan techniczny linii i stacji transformatorowych zlokalizowanych na terenie Pyskowic ocenia się jako dobry.

Przedsiębiorstwami gazowniczymi, których działanie związane jest z zaopatrzeniem Miasta Pyskowice w gaz sieciowy są:

- w zakresie przesyłu gazu ziemnego – Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. Oddział w Świerklanach;
- w zakresie technicznej dystrybucji gazu ziemnego – Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Zabrze;
- w zakresie obrotu gazem ziemnym – Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo Obrót Detaliczny Sp. z o.o. – jako główny podmiot działający na rynku obrotu gazem.

Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. posiada koncesję na przesyłanie i dystrybucję paliw gazowych ważną do 6 grudnia 2068 roku. Oddziały Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. (w tym Oddział w Świerklanach) czuwają nad bezpieczeństwem i sprawnym działaniem sieci gazociągów wysokiego ciśnienia oraz poszczególnych elementów, wchodzących w skład systemu gazowniczego (takich jak tłocznie gazu, stacje redukcyjne i stacje redukcyjno-pomiarowe I-go st.).

Szczegółowe dane GUS w zakresie sieci gazowej przedstawia poniższa tabela:

Tabela 12 Sieć gazowa w Mieście Pyskowice w latach 2017-2022

Sieć gazowa	2017	2018	2019	2020	2021	2022
długość czynnej sieci ogółem w m	67587	69824	70475	71563	73801	75171
długość czynnej sieci przesyłowej w m	2020	2016	2016	2016	118	118
długość czynnej sieci rozdzielczej w m	65567	67808	68459	69547	73683	75053
długość czynnej sieci ogółem w km na 100 km ²	218,8	226,0	228,1	231,7	238,9	240,8
czynne przyłącza do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych) w szt.	1661	1704	1769	1809	1861	1946
czynne przyłącza do budynków mieszkalnych w szt.	1585	1629	1690	1728	1776	1858
odbiorcy gazu w gosp.	5802	5982	6059	6082	6114	6136

Sieć gazowa	2017	2018	2019	2020	2021	2022
odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem w gosp.	2095	2188	309	2404	2691	2773
zużycie gazu w MWh	30514,4	29171,1	29160,4	30055,2	36164,2	33808,7
zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań w MWh	21159,2	19565,7	13433,6	21679,0	27672,9	28503,1
ludność korzystająca z sieci gazowej w os.	16692	16775	16845	15964	15853	15776

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://bdl.stat.gov.pl>

Przez teren Pyskowic przebiega przesyłowa sieć gazowa relacji Pniów-Szobiszowice (odcinek węzeł Pniów - odgałęzienie Karchowice) o średnicy DN500 i ciśnieniu 2,5 MPa.

Dystrybucją gazu ziemnego na terenie Pyskowic zajmuje się Górnośląska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. w Zabrze. Stan techniczny sieci zlokalizowanych na terenie Pyskowic, ocenia się jako dobry.

Zaopatrzenie w wodę dla Pyskowic świadczy Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą w Gliwicach, które zakupuje wodę od Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach. Poza PWiK Gliwice do części mieszkańców wodę dostarcza Remondis Aqua Toszek Sp. z o.o. (Mikoszowina) oraz samo Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. – są to budynki mieszkalne przy ul. Nad Kanałem.

Według danych udostępnionych przez PWiK Sp. z o. o. w Gliwicach, aktualnie do sieci wodociągowej podłączonych jest 1946 budynków i innych obiektów. Według danych GUS na koniec 2022 r. z sieci korzystało 15776 osób, co stanowi około 92% ogólnej liczby mieszkańców Pyskowic. Łączna długość sieci wodociągowej na terenie Pyskowic wynosi 53,02 km. Na nielicznych obszarach na których, nie funkcjonuje sieć wodociągowa, zastosowano studnie głębinowe spełniające podobne zadanie.

W zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków z terenu Pyskowic, zadanie realizuje także Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Gliwicach. Na dzień 31 grudnia 2022 r. długość sieci kanalizacyjnej stanowi 48,5 km w następującym podziale: sieć kanalizacji sanitarnej – 48,46 km, podłączenia – 5,92 km. Ilość czynnych przyłączy kanalizacyjnych do budynków i innych obiektów to 1050 szt. Liczba mieszkańców podłączonych do kanalizacji wynosi 16242, co stanowi ok. 94,6 % ogółu osób zamieszkujących Pyskowice. Ścieki z terenu Pyskowic są przepompowywane do Centralnej Oczyszczalni Ścieków w Gliwicach.

Rurociągi tłoczne o długości ok. 6,7 km przebiegają przez tereny Pyskowic i miasta Gliwice do dzielnicy Łabędy, gdzie zostały połączone z kolektorem sanitarnym miasta Gliwice.

Szczegółowe dane GUS w zakresie sieci kanalizacyjnej przedstawia poniższa tabela:

Tabela 13 Sieć kanalizacyjna w Mieście Pyskowice w latach 2017-2022

Kanalizacja	Jednostka miary	2017	2018	2019	2020	2021	2022
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	45,6	45,6	46,8	47,3	47,5	48,5
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	903	945	973	988	1007	1050
awarie sieci kanalizacyjnej	szt.	50	34	57	50	28	63
ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam3	498,7	494,6	491,6	499,6	499,9	501,0
ścieki oczyszczane odprowadzone	dam3	543,0	530,0	530,0	537,0	542,0	552,0
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	17346	17412	17405	16471	16310	16242

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://bdl.stat.gov.pl>

Miasto Pyskowice ze względu na sieć połączeń kanalizacji i sieci wodociągowej z miastem Gliwice, wchodzi w skład Aglomeracji Gliwice. Aglomeracja ta o równoważnej liczbie mieszkańców 206.800 RLM jest obsługiwana przez Centralną Oczyszczalnię Ścieków w Gliwicach przy ul. Edisona 16. Realizator zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków PWiK Sp. z o.o. będąc świadomym istniejących problemów przygotowuje się do opracowania kompleksowej koncepcji modernizacji gospodarki wodnościekowej Pyskowic. Po części zjawisko braku sieci kanalizacyjnej rozwiązują przydomowe oczyszczalnie ścieków, ale jest to rozwiązanie częściowe. Ponadto odrębnym problemem dla Miasta jest także kwestia utylizacji i oczyszczenia odcieków z zamkniętego składowiska odpadów w Zaolszanach.

Na terenie Miasta wyznaczono Obszary Strategicznych Interwencji w wymiarze lokalnym (obszary funkcjonalne). Na etapie wyznaczania tych obszarów uwzględniono zidentyfikowane potencjały i bariery rozwojowe, a także kluczowe wyzwania strategiczne. Przy wyznaczaniu Obszarów Strategicznych Interwencji w wymiarze lokalnym, pod uwagę wzięto występowanie zjawisk kryzysowych na obszarze Miasta z uwzględnieniem m.in. następujących rodzajów problemów: problemy demograficzne, problemy społeczne, bezrobocie, poziom bezpieczeństwa, poziom edukacji, poziom kapitału społecznego, udział mieszkańców w życiu

publicznym i kulturalnym. Analizie poddano także sferę gospodarczą, środowiskową i przestrzenno-funkcjonalną. Na tej podstawie zidentyfikowano obszar na którym, zachodzi stan kryzysowy, czyli kumulacja negatywnych zjawisk reprezentujących przede wszystkim sferę społeczną, ale także pozostałe wskazane powyżej sfery. Przy wyznaczaniu obszaru brano także znaczenie danego obszaru dla rozwoju lokalnego, ale przede wszystkim jako szczególnie istotną, uwzględniono koncentrację negatywnych zjawisk. Przeprowadzona analiza pozwoliła na wskazanie kluczowych dziedzin problemowych, które zostały określone po przebadaniu zachodzących zjawisk kryzysowych na obszarze rewitalizacji. Kluczowe problemy rozpatrywane w ramach przeprowadzonej diagnozy to:

- postępująca marginalizacja i wykluczenie społeczne,
- niski poziom aktywności społecznej i zawodowej,
- nie wykorzystany potencjał gospodarczy i inwestycyjny,
- wymagająca interwencji infrastruktura techniczna,
- znaczące braki w infrastrukturze społecznej,
- obszary o dysfunkcjach przestrzennych, komunikacyjnych i niskich walorach estetycznych,
- występujące problemy środowiskowe.

Przedmiotowy obszar funkcjonalny wyznaczono w oparciu o art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o rewitalizacji, jako teren, na którym występuje najwyższa koncentracja problemów społecznych, gospodarczych, techniczno-strukturalnych i środowiskowych, z uwzględnieniem jego istotnego znaczenia dla rozwoju Miasta. W wyniku delimitacji, wybrano obszary mające szczególne znaczenie dla Miasta, posiadające przestrzenie i obiekty stanowiące potencjał do prowadzenia możliwych działań rewitalizacyjnych. Ostateczny kształt obszarów na których Miasto Pyskowice zamierza prowadzić rewitalizację jest uzasadniony istotnym znaczeniem dla rozwoju lokalnego i bierze pod uwagę wyniki konsultacji społecznych prowadzonych w dniach od 18 lipca do 16 sierpnia 2022 roku, a także wyniki konsultacji społecznych prowadzonych w dniach od 13 października do 14 listopada 2022 roku. Wyznaczony obszar rewitalizacji został przyjęty uchwałą Nr XLVIII/452/2022 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 25 sierpnia 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta Pyskowice, a także uchwałą Nr LI/472/2022 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 24 listopada 2022 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XLVIII/452/2022 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 25 sierpnia 2022r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta Pyskowice. Na dzień uchwalenia całość obszaru rewitalizacji stanowiła

łącznie powierzchnię 2,67 km² (8,58% powierzchni ogółem Miasta) i była łącznie zamieszkiwana przez 4570 mieszkańców (27,85% ludności ogółem Miasta), a co za tym idzie nie przekraczała limitów określonych w art. 10 ust. 2 ustawy o rewitalizacji.

Pyskowice przynależą do prawostronnego dorzecza Odry, zlewni Dramy. W obszarze dorzecza Odry leży rzeka Drama – prawostronny dopływ Kłodnicy – wpływa na teren Pyskowic od wschodu na granicy z wsią Zawada. Wysokość dna rzeki wynosi tam około 216 m n.p.m. Drama uchodzi na południowo – zachodniej granicy do Kanału Gliwickiego na wysokości ok. 194,5 m n.p.m. Koryto potoku na całej długości jest uregulowane i umocnione. W ujściowym odcinku Drama skierowana została do zbiornika przepływowego Dzierżno Małe. Następnie, po wypływie ze zbiornika i przepłynięciu odcinka ok. 1,1 km sztucznym korytem, uchodzi do Kanału Gliwickiego. Systematyczne pomiary stanów i przepływów wody udostępnia dla terenu Pyskowic, IMGW w Warszawie (w tym m. in. poprzez swoją stronę internetową IMGW Hydro). W obszarze granic Pyskowice, znajdują się częściowo zbiorniki wodne: Dzierżno Duże oraz Dzierżno Małe. Jeziora te powstały przez wypełnienie wodą dawnych wyrobisk popiaskowych. Starszy jest zbiornik Dzierżno Małe, który został utworzony w 1938 r., położony w rejonie ujścia rzeki Dramy do Kanału Gliwickiego. Leżące nieopodal Dzierżno Duże (Zbiornik Rzeczycki) powstało natomiast w 1964 r. Nazwy obydwu zbiorników pochodzą od miejscowości o tej samej nazwie (Dzierżno). Funkcję obszaru rekreacyjnego pełni przede wszystkim Dzierżno Małe. Jezioro Dzierżno Małe zalewa dawne wyrobiska popiaskowe i jest zbiornikiem o powierzchni 1,2 km² i pojemności 10 mln m³. Głębokość maksymalna tego akwenu wynosi 25 m. Dzierżno Małe zasilane jest wodami wpływającej do niego rzeki Dramy oraz mniejszej Pniówki. Zbiornik posiada znaczenie przeciwpowodziowe, przyrodniczo-krajobrazowe, a także pełni rolę miejsca wypoczynku dla leżących w niedalekiej odległości miast: Gliwice, Zabrze, Bytom czy Ruda Śląska. Jezioro jest łatwo dostępne pod względem komunikacyjnym. Zlokalizowano tu ośrodki sportów wodnych oraz bazę noclegową i gastronomiczną. Zbiornik jest też miejscem przyciągającym wędkarzy. Znacznie większe Jezioro Dzierżno Duże, zwane również Jezioro Rzeczyckim, powstało w 1964 r. w miejscu dwóch wyrobisk (po zakończeniu eksploatacji piasków podsadzkowych), które zalane zostały skierowanymi tu wodami rzeki Kłodnicy. Powierzchnia jeziora wynosi nieco ponad 6 km². Pojemność, przy normalnym poziomie piętrzenia, wynosi 47,5 mln m³. Głębokość maksymalna to 20 m. Dzierżno Duże zasilają głównie wody Kłodnicy, niestety

znacznie zanieczyszczone, reszta zaś dopływa z Kanału Gliwickiego. Jezioro pełni funkcje przyrodnicze i krajobrazowe, będąc m.in. ostoją ptactwa wodnego. W naturalny sposób, jako osadnik, oczyszcza wody Kłodnicy. Dzierżno Duże spełnia także funkcje przeciwpowodziowe. Stan wody zbiornika cechuje się znacznymi wahaniami, dochodzącymi do 9 metrów.

Klimat na terenie Pyskowic jest umiarkowany zimny. W Mieście Pyskowice występują znaczne opady deszczu przez cały rok. Nawet w najsuchsze miesiące. Średnia roczna temperatura w Pyskowicach wynosi 7,9 °C. Opady wahają się w granicach 600 - 800 mm rocznie. W Mieście Pyskowice średnie miesięczne usłonecznienie rzeczywiste jest najniższe w styczniu i wynosi minimum 40 godzin. Najwyższe usłonecznienie rzeczywiste jest wysokie i wynosi ponad 200 godzin. Najsuchszym miesiącem jest luty, z 28 mm deszczu. Największe opady występują w miesiącu lipcu. Lipiec w Pyskowicach jest najcieplejszym miesiącem roku. Średnia temperatura w miesiącu lipiec wynosi 18,1°C. Z kolei styczeń ma najniższą średnią temperaturę w ciągu roku i wynosi ona – 4,3 °C. Istnieje różnica 52 mm w opadach pomiędzy najsuchszym (luty) i najmokrzejszym miesiącem (lipiec). W trakcie roku, średnia temperatura waha się o 22,4 °C. Wiatry są słabe i bardzo słabe, głównie z południowego zachodniego.

Pyskowice położone są na szlaku akwenów Pojezierza Górnośląskiego. Jest to Miasto pełne zieleni. Ogólna powierzchnia parków i lasów wynosi aż 149 hektarów. Walory krajobrazowe tworzą skupiska leśno – wodne jeziora Dzierżno Małe, szeroka dolina Dramy z wysokimi, pięknie rzeźbionymi zboczami, a także otwarte przestrzenie pól i łąk. Atrakcyjność turystyczną Miasto zawdzięcza również pamiątkom ze swojej historii, w której przenikają się wątki niemieckie, pruskie, śląskie, żydowskie i polskie. Pyskowice należą do najstarszych miast Górnego Śląska, pierwsze wzmianki o mieście pochodzą z 1256 roku. Bogate, wieloetniczne dziedzictwo kryje się w zabytkowych kościołach, urokliwej starówce z rynkiem i ratuszem, przykładach dawnej kultury technicznej, czy ponad stuletnim dworcu kolejowym. Wizytówką Miasta i jego sercem jest starówka z zabytkowym rynkiem i ratuszem, fontanną i kolumną maryjną. Historyczną ciekawostką jest neoromański budynek z II poł. XIX wieku, w którym mieści się liceum ogólnokształcące. Można także powiedzieć, że Pyskowice są Miastem pośród wód. Miejscowość położona jest w malowniczej dolinie rzeki Drama, która zasila sztuczny akwen Dzierżno Małe. Jezioro, leżące w południowo – zachodniej części, jest znaczącym

ośrodkiem sportów wodnych. Przyciąga żeglarzy, motorowodniaków, miłośników windsurfingu czy skuterów wodnych. Sąsiaduje z nim część Jeziora Dzierżno Duże. Rozległy akwen, leżący na terenie kilku gmin, też powstał w dawnym wyrobisku piasku. Posiada bogate walory przyrodniczo-krajobrazowe. Zlokalizowane na rzece Kłodnica jezioro stanowi regionalnej rangi ostoję ptactwa wodnego. Przez teren Miasta przebiega również atrakcyjna turystycznie trasa wodnego Kanału Gliwickiego droga wodna łącząca Odrę z Gliwicami.

Powierzchnię Pyskowic stanowią w 8% lasy i grunty leśne, w 57% użytki rolne, zaś w 21% grunty zabudowane i zurbanizowane, a 11% to grunty pod wodami, 3% pozostałe grunty – nieużytki i tereny różne. Podając za danymi Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska na terenie Pyskowic nie występują obszary chronione, użytki ekologiczne, czy też rezerваты, parki krajobrazowe lub obszary Natura 2000. Natomiast według Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody prowadzonego przez Głównego Dyrektora Ochrony Środowiska na terenie Pyskowic występują pomniki przyrody, co przedstawia poniższa tabela:

Tabela 14 Pomniki przyrody żywej i nieżywej na terenie Pyskowic

Lp.	Forma ochrony	Nazwa	Data utworzenia	Akt prawny
1	Pomnik przyrody/ kasztanowiec (Aesculus hippocastanum)	-	1992-11-23	Uchwała nr XXXIII/246/92 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 23 listopada 1992 r. w sprawie uznania tworów przyrody żywej za pomnik przyrody
2	Pomnik przyrody/ kasztanowiec (Aesculus hippocastanum)	-	1992-11-23	Uchwała nr XXXIII/246/92 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 23 listopada 1992 r. w sprawie uznania tworów przyrody żywej za pomnik przyrody
3	Pomnik przyrody/ kasztanowiec (Aesculus hippocastanum)	-	1992-11-23	Uchwała nr XXXIII/246/92 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 23 listopada 1992 r. w sprawie uznania tworów przyrody żywej za pomnik przyrody
4	Pomnik przyrody/ Jesion wyniosły (Fraxinus excelsior)	-	1992-11-23	Uchwała nr XXXIII/246/92 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 23 listopada 1992 r. w sprawie uznania tworów przyrody żywej za pomnik przyrody
5	Pomnik przyrody/ Kasztanowiec (Aesculus hippocastanum)	-	1992-11-23	Uchwała nr XXXIII/246/92 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 23 listopada 1992 r. w sprawie uznania tworów przyrody żywej za pomnik przyrody
6	Pomnik przyrody/ topola biała (Populus alba L.)	-	1992-11-23	Uchwała nr XXXIII/246/92 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 23 listopada 1992 r. w sprawie uznania tworów przyrody żywej za pomnik przyrody

Lp.	Forma ochrony	Nazwa	Data utworzenia	Akt prawny
7	Pomnik przyrody/ topola kanadyjska (Populus canadensis)	-	1992-11-23	Uchwała nr XXXIII/246/92 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 23 listopada 1992 r. w sprawie uznania tworów przyrody żywej za pomnik przyrody
8	Pomnik przyrody/ topola kanadyjska (Populus canadensis)	-	1992-11-23	Uchwała nr XXXIII/246/92 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 23 listopada 1992 r. w sprawie uznania tworów przyrody żywej za pomnik przyrody
9	Pomnik przyrody/ platan klonolistny (Platanus acerifolia)	Mikołaj	2010-12-15	Uchwała nr LII/392/10 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 20 października 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
10	Pomnik przyrody/ Wiąz szypułkowy (Ulmus laevis)	Dominik Savio	2010-12-15	Uchwała nr LII/392/10 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 20 października 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
11	Pomnik przyrody/Jesion wyniosły (Fraxinus excelsior)	św. Jan Nepomucen	2010-12-15	Uchwała nr LII/392/10 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 20 października 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
12	Pomnik przyrody/Dąb czerwony (Quercus rubra)	Franciszek	2010-12-15	Uchwała nr LII/392/10 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 20 października 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
13	Pomnik przyrody/ Dąb czerwony (Quercus rubra)	Rafał	2010-12-15	Uchwała nr LII/392/10 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 20 października 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
14	Pomnik przyrody/ Jesion wyniosły (Fraxinus excelsior)	Wojciech	2010-12-15	Uchwała nr LII/392/10 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 20 października 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
15	Pomnik przyrody/ Dąb szypułkowy (Quercus robur)	Lonek	2010-12-15	Uchwała nr LII/392/10 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 20 października 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
16	Pomnik przyrody/ Dąb szypułkowy (Quercus robur)	Lutozat	2010-12-15	Uchwała nr LII/392/10 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 20 października 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
17	Pomnik przyrody/ Dąb szypułkowy (Quercus robur)	Cyprian	2010-12-15	Uchwała nr LII/392/10 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 20 października 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
18	Pomnik przyrody/ Dąb szypułkowy (Quercus robur)	Witold	2010-12-15	Uchwała nr LII/392/10 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 20 października 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
19	Pomnik przyrody/ Kasztanowiec pospolity (Aesculus hippocastanum)	Jadwiga	2010-12-15	Uchwała nr LII/392/10 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 20 października 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody

Lp.	Forma ochrony	Nazwa	Data utworzenia	Akt prawny
20	Pomnik przyrody/ Jesion wyniosły (Fraxinus excelsior)	Wiktor	2010-12-15	Uchwała nr LII/392/10 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 20 października 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
21	Pomnik przyrody/ Klon jesionolistny (Acer negundo)	Fryderyk	2010-12-15	Uchwała nr LII/392/10 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 20 października 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
22	Pomnik przyrody/ Platan klonolistny (Platanus acerifolia)	Maria	2010-12-15	Uchwała nr LII/392/10 Rady Miejskiej w Pyskowicach z dnia 20 października 2010 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pyskowice do roku 2025 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2029

Należy wskazać, że szczególną rolę w strukturze zieleni miejskiej w Pyskowicach spełniają pozostałości zieleni zabytkowej w strefie ścisłej ochrony konserwatorskiej, w tym:

- historyczny układ urbanistyczny Starego Miasta z zielenią towarzyszącą,
- zabytkowy cmentarz przy ul. Cmentarnej oraz cmentarz żydowski,
- zadrzewienia wokół Zespołu Szkół Ogólnokształcących im. Marii Konopnickiej.

Ponadto na terenie Miasta występują następujące parki miejskie:

- ogródek jordanowski – przy ul. Strzelców Bytomskich na obszarze ok. 0,7 ha z następującymi drzewami i krzewami ozdobnymi: jesiony, robinie akacjowe, klony, jawory, wiązy, wiśnie, śliwy ozdobne, topole, lipy, różaneczniki, żywotniki, cisy, świerki, jałowce;
- park miejski przy ul. Powstańców Śląskich utworzony na początku XX wieku z aleją jesionową i aleją kasztanowców, a także brzozą ciemną, lipą krymską, żywotnikami, tawułą, jaśminowcami i klonami tatarskimi;
- park przy placu Józefa Piłsudskiego w centrum Miasta, z alejkami, zagospodarowaną zielenią: trawniki, krzewy, drzewostan typu: klony tatarskie, głogi, wierzby płaczące.

Wartym podkreślenia jest fakt, że w 2020 r. Park Miejski został nagrodzony w konkursie zorganizowanym przez Zarząd Województwa Śląskiego pod patronatem Marszałka pn. „Najlepsza Przestrzeń Publiczna Województwa Śląskiego”. Celem konkursu była promocja rozwoju i zmian jakościowych przestrzeni publicznej oraz poprawa środowiska zamieszkania przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju poprzez nagradzanie najciekawszych realizacji urbanistycznych i architektonicznych kształtujących przestrzeń publiczną województwa śląskiego.

W Pyskowicach działają następujące publiczne jednostki oświatowe prowadzone przez Miasto: 5 Przedszkoli, w tym jedno z oddziałami integracyjnymi, 4 Szkoły Podstawowe, a także Miejski Żłobek będący jedyną publiczną placówką opiekuńczą dla dzieci do lat 3, a także Ognisko Pracy Pozaszkolnej, które jest placówką oświatową finansowaną z dotacji Powiatu Gliwickiego udzielaną na mocy porozumienia z Miastem Pyskowice. Ognisko prowadzi zajęcia dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych z Pyskowic oraz dla uczniów szkół podstawowych z terenu gmin Toszek, Wielowieś i Rudziniec. Funkcjonuje także Klub Malucha Kajka.

Tabela 15 Liczba jednostek oświatowych prowadzonych przez Miasto Pyskowice

Jednostki oświatowe prowadzone przez Miasto Pyskowice w roku szkolnym 2020/2021		
Lp.	Nazwa	Adres
1.	Przedszkole nr 1	ul. Oświęcimska 28
2.	Przedszkole nr 2	ul. Wyzwolenia Boczna 2
3.	Przedszkole nr 3 z Oddziałami Integracyjnymi	ul. Wojska Polskiego 19
4.	Przedszkole nr 4	ul. Dąbrowskiego 3
5.	Przedszkole nr 5	ul. Szopena 9B
6.	Szkoła Podstawowa nr 3 im. Noblistów Polskich	ul. Strzelców Bytomskich 1
7.	Szkoła Podstawowa nr 4 im. Jarosława Dąbrowskiego	ul. Wojska Polskiego 23
8.	Szkoła Podstawowa nr 5	ul. Szkolna 2
9.	Szkoła Podstawowa nr 6 z Oddziałami Integracyjnymi	ul. Wyzwolenia 4
10.	Miejski Żłobek	ul. Paderewskiego 5
11.	Ognisko Pracy Pozaszkolnej	ul. Strzelców Bytomskich 3
12.	Klub Malucha Kajka	ul. Ogrodowa 20A

Źródło: *Urząd Miejski w Pyskowicach*

Ponadto na terenie Pyskowic funkcjonują jednostki edukacyjne, które są prowadzone przez Powiat Gliwicki:

- Zespół Szkół Specjalnych w Pyskowicach, dla uczniów o potrzebie kształcenia specjalnego (Szkoła Podstawowa Specjalna, Szkoła Branżowe I Stopnia Specjalna, Szkoła Przystosowująca do Pracy);

- Zespół Szkół im. Marii Konopnickiej w Pyskowicach (kształcenie na poziomie ponadpodstawowym - Liceum Ogólnokształcące, Technikum, Szkoła Branżowa).

Należy podkreślić, że Szkoła Podstawowa działająca w ramach Zespołu Szkół Specjalnych w Pyskowicach w roku 2017 została uznana za najlepszą szkołę podstawową w województwie śląskim w rankingu Dziennika Zachodniego.

W ubiegłych latach, Miasto realizowało zadania oświatowe ze środków: otrzymywanych z budżetu państwa, z budżetu Wojewody Śląskiego, własnych oraz zewnętrznych, które pozyskiwała w celu podniesienia poziomu edukacji w mieście. Realizacja procesu dydaktyczno-wychowawczego wymagała posiadania właściwych warunków organizacyjnych i technicznych, które pozwalały na pełną realizację zadań wynikających z podstawy programowej kształcenia. Pyskowickie szkoły dysponują między innymi następującymi pracownikami dydaktycznymi: komputerowe, językowe, przedmiotowe, ponadto pomieszczenia świetlicowe i biblioteczne. W skład bazy sportowej pyskowickich szkół wchodzi między innymi sale gimnastyczne, boiska szkolne, a także zmodernizowany w 2019 r. basen przy Szkole Podstawowej nr 5.

Szczegółowe dane GUS w zakresie placówek edukacyjnych, ich oddziałów, miejsc, liczby uczniów i dzieci przedstawiają poniższe tabele:

Tabela 16 Obiekty edukacyjne na terenie Pyskowic w latach szkolnych do 2022 r.

Edukacja	2020	2021	2022
Placówki wychowania przedszkolnego	6	6	6
w tym przedszkola	5	5	5
Miejsca w przedszkolach	477	593	614
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	517	635	653
W tym w przedszkolach	40	42	39
Szkoły podstawowe	4	4	4
Uczniowie szkół podstawowych	1267	1283	1209
Uczniowie szkół gimnazjalnych	-	-	-
Żłobki i kluby dziecięce	1	1	1
Dzieci przebywające w żłobkach	90	90	90

Źródło: Urząd Miejski w Pyskowicach

Tabela 17 Szkoły Podstawowe na terenie Pyskowic w latach szkolnych do 2022 r.

Szkoły Podstawowe	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Szkoły	5	5	5	5	5	5
oddziały	60	71	87	90	94	94
uczniowie	1128	1274	1304	1328	1341	1347

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://bdl.stat.gov.pl>

Tabela 18 Przedszkola na terenie Pyskowic w latach szkolnych do 2022 r.

Wychowanie przedszkolne	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Przedszkola	5	5	5	5	5	5
oddziały	23	24	24	24	25	27
dzieci	559	581	573	572	594	637

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://bdl.stat.gov.pl>

Tabela 19 Oddziały przedszkolne w Szkołach Podstawowych na terenie Pyskowic w latach szkolnych do 2022 r.

Oddziały przedszkolne w Szkołach Podstawowych i liczba dzieci	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
oddziały (klasy, grupy)	-	-	-	2	2	2
dzieci	-	-	-	39	40	41

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://bdl.stat.gov.pl>

Powyższe dane można uzupełnić najświeższymi danymi agregowanymi przez Urząd Miejski, które przedstawiają poniższe tabele:

Tabela 20 Liczba uczniów w roku szkolnym 2021/2022

Liczba uczniów i oddziałów w Szkołach Podstawowych prowadzonych przez Miasto Pyskowice w roku szkolnym 2021/2022)			
Lp.	Nazwa placówki	Liczba uczniów	Liczba oddziałów
1.	Szkoła Podstawowa nr 3	284	13
2.	Szkoła Podstawowa nr 4	314	15
3.	Szkoła Podstawowa nr 5	350	17
4.	Szkoła Podstawowa nr 6 z Oddziałami Integracyjnymi	300	15 (w tym 10 integracyjnych)

Źródło: Urząd Miejski w Pyskowicach

Tabela 21 Liczba miejsc przedszkolnych w roku szkolnym 2021/2022

Liczba miejsc przedszkolnych i oddziałów integracyjnych w roku szkolnym 2021/2022			
Lp.	Nazwa jednostki	Liczba dzieci	Liczba oddziałów
1.	Przedszkole nr 1	75	3
2.	Przedszkole nr 2	125	5
3.	Przedszkole nr 3	107	5 (w tym 2 integracyjne)
4.	Przedszkole nr 4	125	5
5.	Przedszkole nr 5	182	8
6.	Oddziały przedszkolne w Szkole Podstawowej nr 5	39	2

Źródło: Urząd Miejski w Pyskowicach

W ramach sektora NGO w Pyskowicach zarejestrowanych jest 40 NGO. Poniżej przedstawiono wykaz organizacji z uwzględnieniem ich lokalizacji:

Tabela 22 Wykaz NGO zarejestrowanych w Pyskowicach

Nazwa organizacji pożytku publicznego	Adres
Miejski Klub Sportowo-Rekreacyjny "Czarni" Pyskowice	Sikorskiego 79
Uczniowski Klub Sportowy "UKS Bushi Pyskowice"	Ogrodowa 1
Fundacja For Their Kids	Kolonia Pyskowicka 3
Fundacja Zagłębie Kultury	Kolonia Pyskowicka 2
Samorządowe Forum Społeczno-Gospodarcze z siedzibą w Pyskowicach	Sikorskiego 46
Stowarzyszenie Przyjaciół Chorych "Hospicjum w Pyskowicach"	Plac Żwirki i Wigury 2
Klub Motocyklowy Sąsiedzi Pyskowice	Traugutta 69
Pyskowicki Klub Kyokushin Karate	Romualda Traugutta 63A/6
Stowarzyszenie Stacja Pyskowice	Stefana Wyszyńskiego 27
Stowarzyszenie Pamięci Armii Krajowej Oddział Pyskowice	Kardynała Stefana Wyszyńskiego 27/26
Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Dzieci i Osób Niepełnosprawnych "Chcemy Być"	Stefana Wyszyńskiego 27
Stowarzyszenie Turystyczno-Sportowe Maytur	Stefana Wyszyńskiego 27
Fundacja "Szmidt"	Stefana Wyszyńskiego 62
Towarzystwo Przyjaźni Pyskowic i Florsheim	Kardynała Wyszyńskiego 27
Stowarzyszenie Ludzie Miasta	Kardynała Wyszyńskiego 27
Ja-Ty-My Stowarzyszenie Środowisk Osób Niepełnosprawnych, ich Rodzin i Przyjaciół	Sikorskiego 13
Stowarzyszenie Wychowanków, Przyjaciół Liceum	Stefana Wyszyńskiego 37

Nazwa organizacji pożytku publicznego	Adres
Ogólnokształcącego im. Marii Konopnickiej	
Stowarzyszenie Mieszkańców Osiedla Domów Jednorodzinnych "Mikoszowina - Ptasię Osiedle"	Kormoranów 25
Stowarzyszenie Wędkarskie "Wodociągi"	Armii Krajowej 30/1
Towarzystwo Ochrony Zabytków Kolejnictwa i Organizacji Skansenów Pyskowice	Szpitalna 5/30
Stowarzyszenie "Pyskowskie Narodziny" z siedzibą w Pyskowicach	Szpitalna 1
Fundacja Law In	Braci Pisko 3/9
Fundacja Pomocna Dłoń dla Śląska	Dworcowa 2c/4
Seniorski Klub Sportowy "Aktywna Rodzina"	Plac Piłsudskiego 1/4 lok. 4
Uniwersytet Trzeciego Wieku w Pyskowicach	Plac Piłsudskiego 1
Futsal Club Pyrzowice	Ignacego Paderewskiego 11
Miejski Klub Sportowo-Rekreacyjny Pyskowice	Strzelców Bytomskich 1A
Klub Sportowo-Rekreacyjny Remedium Pyskowice	Ignacego Paderewskiego 11
Pyskowskie Towarzystwo Przyjaźni Polsko-Francuskiej	Strzelców Bytomskich 1
Stowarzyszenie Drugie Życie	Ignacego Paderewskiego 5
Warsztaty Terapii Zajęciowej (jednostka prowadząca: Stowarzyszenie Integracji Zawodowej i Społecznej Osób Niepełnosprawnych "Tęcza")	Wojska Polskiego 3
Uczniowski Klub Sportowy "Feniks"	Wyzwolenia 4
Śląski Klub Taekwon-do ITF w Pyskowicach	Lompy 2b/13
Klub Futsal Akademia Pyskowice	al. Jana Pawła II 9
Fundacja T3	Józefa Wieczorka 22A/2
Fundacja "Sportlandia Akademia Aktywnego Dzieciaka"	Józefa Wieczorka 18A/5
<i>Klub Sympatyków Siatkówki "Gumisie"</i>	Józefa Wieczorka 24/2

Źródło: Urząd Miejski Pyskowice oraz www.bazy.ngo.pl

Dominującym miernikiem i formą współpracy Miasta z podmiotami sektora organizacji pozarządowych jest zlecanie zadań publicznych do realizacji organizacjom pozarządowym oraz innym podmiotom uprawnionym w trybie konkursowym. Jak wynika z powyższego zestawienia na terenie Miasta, w szerokim zakresie jest prowadzona jest działalność sportowa, rekreacyjna, społeczna i kulturalna.

Ponadto na terenie Miasta Pyskowice działa Miejski Ośrodek Kultury i Sportu, który stanowi centrum życia kulturalnego Pyskowic i okolicznych miejscowości. Jest także instytucją spełniającą ważną rolę oświatowo-wychowawczą w środowisku dzieci i młodzieży Pyskowic.

Ośrodek organizuje urozmaicone formy wydarzeń kulturalnych czy sportowych oraz imprezy masowe. Ośrodek dysponuje atrakcyjnymi obiektami sportowymi (hala widowiskowo-sportowa im. Huberta Wagnera przy ul. Strzelców Bytomskich, stadion sportowy przy ul. Sikorskiego czy boisko sportowe w Dzierżnie). Sam ośrodek kultury zlokalizowany jest w budynku głównym MOKIS przy ul. Kard. Stefana Wyszyńskiego 27 i posiada pełnowymiarową salę baletową, salę widowiskową ze sceną i zapleczem, trzy sale muzyczne, salę wykładową, pracownię plastyczną oraz pracownię modelarską. W budynku tym odbywają się koncerty, spotkania autorskie, spektakle teatralne, imprezy, konkursy, przeglądy oraz zajęcia: Amatorskiego Ruchu Artystycznego, Koła Modelarstwa Lotniczego i Kosmicznego „GAWRON”, Teatru Młodzieżowy „Carpe Diem”, Dziecięcego Zespołu Tanecznego „MINIATURKI”, Zespołu Tańca Hip Hop, Dziecięcego Zespołu Wokalno – Tanecznego „GAMA”, Zespołu Tańca Nowoczesnego „PARADOX”, Klubu Plastycznego „PĘDZELEK” i „PIRAMIDA”, Kółka Artystycznego „MUMINKI”, Studia Wokalnego MOKIS, Aerobiku, Aktywnego Seniora, Zespołu „PRZEBUDZENIE”). Ośrodek służy też m.in. jako siedziba organizacji pozarządowych – m.in. Stowarzyszenia Ludzie Miasta, Stowarzyszenia Pamięci Armii Krajowej, Towarzystwa Przyjaźni Pyskowic i Flörsheim, Stowarzyszenia Stacja Pyskowice, czy MAYTUR Szkoła Narciarsko - Żeglarska. Różnorodne sekcje oraz urozmaicone formy wydarzeń kulturalno-sportowych umożliwiają mieszkańcom rozwój talentów i pasji. MOKIS zarządza także Centrum Wystawienniczym, które mieści się w zabytkowym ratuszu miejskim. W Centrum znajdują się m.in. Galeria PodCień i Pracownia artystyczna. W Centrum Wystawienniczym prezentowane są wystawy stałe i okolicznościowe dotyczące m.in. historii Miasta. Od 2003 r. przygotowano w nim ponad 100 wystaw o tematyce ściśle związanej z historią Pyskowic. Galeria PodCień specjalizuje się w prezentacji osobowości artystycznych, wartościowych trendów i kierunków w sztuce. Zobaczyć tu można dzieła artystów uprawiających malarstwo, grafikę, rysunek, rzeźbę i fotografię, twórców charakteryzujących się zmysłem i talentem artystycznym. W Pracowni Artystycznej odbywają się zajęcia z zakresu różnych sztuk plastycznych i nie tylko. Drugą instytucją kultury w mieście jest Miejska Biblioteka Publiczna, która udostępnia swe zbiory biblioteczne mieszkańcom Pyskowic. W Pyskowicach funkcjonuje jedna Miejska Biblioteka Publiczna przy pl. Józefa Piłsudskiego 1 oraz dwie jej filie tj. Miejska Biblioteka Publiczna - Oddział dla dzieci przy Józefa Piłsudskiego 3, a także Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 1 na ul. Traugutta 53. W bibliotekach zgromadzono ponad 50 tysięcy książek i ponad 40 tytułów prasy bieżącej. Swoją działalność prowadzi także Ognisko Pracy Pozaszkolnej,

którego celem działalności jest rozwijanie zainteresowań dzieci i młodzieży i ich talentów. Przy ognisku działa 29 sekcji, na które składają się m. in. koła: artystyczne (wokalne, teatralne, plastyczne, taneczne i muzyczne), techniczne (informatyczne, multimedialne), naukowe (historyczne, matematyczne, polonistyczne i ekologiczne) czy sportowe. Ponadto funkcjonuje Społeczne Ognisko Muzyczne gdzie prowadzona są zajęcia dla zainteresowanych pasjonatów muzyki. Szczegółowe dane GUS w zakresie podmiotów kultury, biblioteki i klubów sportowych przedstawiają poniższe tabele:

Tabela 23 Wydarzenia organizowane przez podmioty kultury i ich liczba uczestników w Pyskowicach w latach 2017-2022

Wydarzenia organizowane przez podmioty kultury	2017	2018	2019	2020	2021	2022
wydarzenia						
ogółem	223	259	317	92	133	117
seanse filmowe	0	7	18	14	9	9
wystawy ogółem	32	26	26	15	21	20
festiwale i przeglądy artystyczne	8	6	11	0	0	0
koncerty	9	21	24	10	14	20
prelekcje, spotkania, wykłady	6	15	41	8	11	18
imprezy turystyczne i sportowo - rekreacyjne	146	134	136	0	6	3
konkursy	3	8	3	5	6	3
pokazy teatralne	9	9	16	15	22	7
interdyscyplinarne	0	0	0	3	9	13
warsztaty	2	13	17	4	5	6
inne	8	20	25	18	30	18
uczestnicy						
ogółem	27 110	31 450	40 780	9 955	11 495	28 250
seanse filmowe	0	750	1 060	830	530	600
wystawy ogółem	700	1 400	1 800	640	850	1 020
festiwale i przeglądy artystyczne	1 500	1 000	1 900	0	0	0
koncerty	1 600	3 200	3 750	920	1 850	3 120
prelekcje, spotkania, wykłady	60	1 000	3 380	670	1 240	820
imprezy turystyczne i sportowo - rekreacyjne	10 000	11 000	13 000	0	430	350
konkursy	400	350	80	220	500	300
pokazy teatralne	2 800	2 500	2 450	2 340	330	1 250

Wydarzenia organizowane przez podmioty kultury	2017	2018	2019	2020	2021	2022
interdyscyplinarne	0	0	0	530	1 450	17 820
warsztaty	50	250	480	55	65	120
inne	10 000	10 000	12 880	3 750	4 250	2 850

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://bdl.stat.gov.pl>

Tabela 24 Biblioteki, czytelnicy, wypożyczenia księgozbioru w Pyskowicach w latach 2017-2022

Biblioteki publiczne	2017	2018	2019	2020	2021	2022
biblioteki i filie	3	3	3	2	2	2
czytelnicy w ciągu roku	4119	4155	4144	3781	4089	4138
wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz	61024	60317	61242	60252	68745	671431

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://bdl.stat.gov.pl>

Tabela 25 Kluby i sekcje sportowe, członkowie i ćwiczący w Pyskowicach w latach 2018-2022

Kluby sportowe	2018	2020	2022
kluby	10	8	8
członkowie	662	575	580
ćwiczący	672	555	573
sekcje sportowe	13	10	11

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://bdl.stat.gov.pl>

Wśród pyskowickich zabytków i atrakcji, którymi warto się zainteresować należy chociażby wymienić: Rynek, Ratusz, Plac Poniatowskiego, Kościół św. Mikołaja, Kościół św. Stanisława Biskupa, Pyskowicki Kamień Milowy czy Cmentarz żydowski. Na terenie Pyskowic znajduje się 436 obiektów zabytkowych, w tym: 45 zabytków nieruchomych, wpisanych do rejestru, 366 zabytków nieruchomych, znajdujących się w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków, 25 zabytków nieruchomych, wyznaczonych przez Burmistrza Miasta Pyskowice w porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Najcenniejsze zabytki zostały wymienione w poniższej tabeli:

Tabela 26 Obiekty wpisane do rejestrów zabytków na terenie Pyskowic

Lp.	Nr. Rejestru	Wpis do rejestru	Przedmiot ochrony	Zakres ochrony	Adres
1.	284/60 katowickie	WKZ, dn. 07.03.1960, Kl.III-Z-287/60	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	pl. Karola Miarki 9
2.	285/60 katowickie	WKZ, dn. 07.03.1960, Kl.III-Z-288/60	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Rynek 21
3.	286/60 katowickie	WKZ, dn. 07.03.1960, Kl.III-Z-289/60	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Rynek 18

Lp.	Nr. Rejestru	Wpis do rejestru	Przedmiot ochrony	Zakres ochrony	Adres
4.	287/60 katowickie	WKZ, dn. 07.03.1960, Kl.III-Z-290/60	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Rynek 13
5.	288/60 katowickie	WKZ, dn. 07.03.1960, Kl.III-Z-291/60	ratusz	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Rynek 1
6.	289/60 katowickie	WKZ, dn. 07.03.1960, Kl.III-Z-292/60	kościół parafialny pw. św. Mikołaja	obiekt w ramach ogrodzenia wraz z wyposażeniem wnętrza	ul. Poniatowskiego 10
7.	1015/69 katowickie R/383/53 stalinogrodzkie	1) WKZ, dn. 18.02.1969, Kl.III-680/81/69 2) WKZ, dn. 14.03.1953 IV-36a/17/383/53	układ urbanistyczny z obustronną zabudową	granice ochrony obejmują ulice Poniatowskiego, Sienkiewicza i Cmentarną wraz z obustronną zabudową	ulice Poniatowskiego, Sienkiewicza, Cmentarna, wraz z obustronną zabudową
8.	1016/69 katowickie	WKZ, dn. 18.02.1969, Kl.III-680/80/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Armii Krajowej 18
10.	1018/69 katowickie	WKZ, dn. 18.02.1969, Kl.III-680/78/69	budynek /dawna oficyna budynku Rynek 13/	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Hutnicza 11
12.	1020/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/95/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Sienkiewicza 25
13.	1021/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/96/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Górnicza 1
14.	1022/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/89/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Górnicza 2
15.	1023/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/90/69	budynek mieszkalny z oficynami: mieszkalną i gospodarczą	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Górnicza 4
16.	1024/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/97/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Górnicza 6
17.	1025/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/91/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Górnicza 7
18.	1026/69 katowickie	WKZ, dn. 07.06.1969, Kl.III-680/252/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Sienkiewicza 5
19.	1027/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/92/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Górnicza 17
20.	1028/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/93/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Hutnicza 1
21.	1029/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/99/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Hutnicza 2
22.	1030/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/100/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Hutnicza 5
23.	1031/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/101/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Hutnicza 6
24.	1032/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/102/69	budynek gospodarczy- magazyn	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Hutnicza 7
25.	1033/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/103/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Hutnicza 8
26.	1034/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/94/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Kościelna 7

Lp.	Nr. Rejestru	Wpis do rejestru	Przedmiot ochrony	Zakres ochrony	Adres
27.	1035/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/104/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Kościelna 10
28.	1036/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/105/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Kościelna 15
29.	1037/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/106/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Kościelna 16
30.	1038/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/107/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	pl. Karola Miarki 3
31.	1039/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/108/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	pl. Karola Miarki 5
32.	1040/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/109/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	pl. Karola Miarki 10
33.	1041/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/110/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	pl. Karola Miarki 11
34.	1042/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/111/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	pl. Karola Miarki 5
35.	1043/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/112/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	pl. Karola Miarki 6
36.	1044/69 katowickie	WKZ, dn. 7.06.1969, Kl.III-680/253/69	budynek mieszkalny z połączenia dwóch budynków	obiekt w ramach parceli budowlanej	pl. Karola Miarki 7-8
37.	1045/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/113/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	pl. Karola Miarki 9
38.	1046/69 katowickie	WKZ, dn. 24.02.1969, Kl.III-680/114/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	pl. Karola Miarki 10
39.	1047/69 katowickie	WKZ, dn. 07.06.1969, Kl.III-680/259/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	pl. Karola Miarki 11
40.	1048/69 katowickie	WKZ, dn. 07.06.1969, Kl.III-680/254/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	pl. Karola Miarki 12
41.	1049/69 katowickie	WKZ, dn. 07.06.1969, Kl.III-680/255/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	pl. Karola Miarki 13
42.	1050/69 katowickie	WKZ, dn. 07.06.1969, Kl.III-680/256/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	pl. Karola Miarki 14
43.	1051/69 katowickie	WKZ, dn. 07.06.1969, Kl.III-680/257/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Sienkiewicza 15
44.	1052/69 katowickie	WKZ, dn. 07.06.1969, Kl.III-680/258/69	budynek mieszkalny	obiekt w ramach parceli budowlanej	ul. Sienkiewicza 13
45.	1511/92, katowickie	WKZ, dn. 21.12.1992, PSOZ- 53400/R/179/2/92	zespół budynków wraz z otaczającym je układem zieleni: a) budynek główny b) budynek Sali gimnastycznej c) budynki gospodarcze	zespół w granicach działek - zgodnie z załącznikiem graficznym	ul. Stefana Wyszyńskiego 37
46.	46/01 śląskie	ŚWKZ, dn. 12.04.2001 SOZ- KL/4160/1685/2/01	hala wachlarzowa w zespole dawnej lokomotywni	obiekt - zgodnie z planem	ul. Dworcowa

Lp.	Nr. Rejestru	Wpis do rejestru	Przedmiot ochrony	Zakres ochrony	Adres
47.	331/11 śląskie	ŚWKZ, dn. 18.02.2011 K-RD- KL/4160/5577/116/10	budynek kościółka pw. św. Stanisława Biskupa	obiekt w obrysie murów zewnątrznych - zgodnie z planem	al. Armii Krajowej 15
48.	A/614/2020 śląskie	02.04.2020 r., K- RD.5140.5.2020.MB (dec. stała się ostateczna 06.06.2020)	cmentarz żydowski wraz z domem pogrzebowym w miejscowości Pyskowice, przy ul. Zaolszany 12 / ul. Gliwickiej (gm. Pyskowice, pow. gliwicki), zlokalizowany na działkach nr 1217/171i 1218/171, obręb: Pyskowice, miasto Pyskowice, powiat gliwicki.	zakres wpisu do rejestru zabytków obejmuje w całości teren działek ewidencyjnych nr 1217/171 i 1218/171 – zgodnie z oznaczeniem na załączonej mapie, stanowiącej integralną część niniejszej decyzji	ul. Zaolszany 12 ul. Gliwicka

Źródło: <http://wkz.katowice.pl>

Reasumując największą instytucją kultury działającą na terenie Pyskowic jest Miejski Ośrodek Kultury i Sportu (MOKiS). Jako samorządowa instytucja kultury służy on zaspokajaniu potrzeb kulturalnych i sportowych, promowaniu i organizowaniu działalności w dziedzinie kultury i sportu. W tym celu stale rozwija współpracę z pyskowickimi i lokalnymi instytucjami, placówkami oświatowymi, parafiami i stowarzyszeniami, otwierając się na współpracę ze społecznością lokalną. Część działalności MOKiS organizuje wraz z Wydziałem Spraw Społecznych i Sportu oraz Wydziałem Kultury i Promocji Urzędu Miejskiego w Pyskowicach.

Należy stwierdzić, że na analizowanym obszarze występują następujące specyficzne uwarunkowania i potencjały:

- przebiegająca w pobliżu rozwinięta infrastruktura dróg krajowych (A1, A4, DK 40 i 94),
- funkcjonująca linia kolejowa relacji Opole – Gliwice oraz możliwość reaktywacji połączenia kolejowego Pyskowice Miasto – Gliwice,
- bliskość Międzynarodowego Portu Lotniczego,
- potencjał atrakcyjnych terenów na obszarze Miasta, w perspektywie czasu

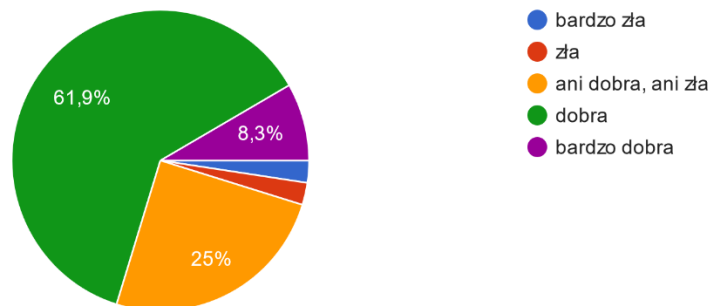
- przekładający się na rosnącą atrakcyjność inwestycyjna i osadnicza Miasta,
- przejściowość umiarkowanego klimatu wyrażającą się dużą zmiennością warunków pogodowych, wymagająca działań w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza, prowadzenie racjonalnej gospodarki wodnej i przeciwdziałania suszy,
 - sieć energetyczna i gazowa w dobrym stanie technicznym,
 - wymagająca rozwoju sieć kanalizacyjna i ciepłownicza,
 - w części Miasta istniejąca infrastruktura kulturalna,
 - w części Miasta istniejąca infrastruktura rekreacyjna i sportowa,
 - w części Miasta prężnie działający sektor NGO i związana z tym działalność sportowa i kulturalna oraz społeczna,
 - rozwinięta i dostępna infrastruktura edukacyjna,
 - duża atrakcyjność turystyczna i przyrodnicza obszaru Miasta oraz jej potencjał w zakresie zrównoważonego rozwoju Miasta.

1.4 Wnioski z diagnozy na podstawie badań ankietowych i wywiadów eksperckich

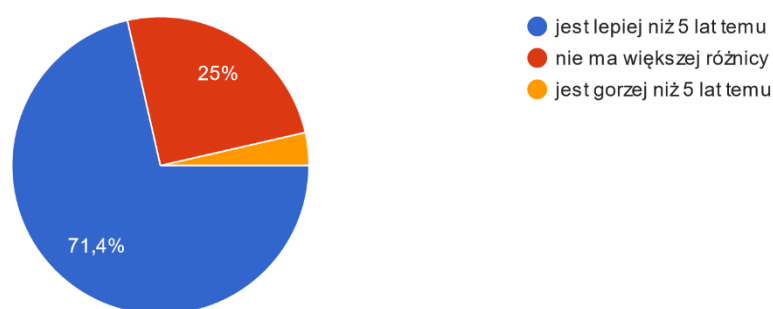
Badania sondażowe zostały przeprowadzone w okresie od 11.12.2023 r. do 18.12.2023 r., na podstawie ankiet (z pytaniami zamkniętymi i otwartymi) realizowanych wśród 84 mieszkańców Miasta. Było to badanie typu CAWI prowadzone przy pomocy formularza elektronicznego, a ankietę udostępniona była do wypełnienia on-line na stronie Miasta. Materiał zebrany z ankiet jako materiał uzupełniający został wykorzystany do wyciągnięcia wniosków z diagnozy w ramach analizy SWOT i do określenia celów Strategii. Jako respondenci przeważały kobiety, natomiast jeśli chodzi o grupę wiekową to przeważały osoby w wieku w przedziale 25-34 lata, ponad 60% respondentów to osoby o wykształceniu wyższym, ponadto ponad 70% osób pracuje.

Na podstawie przeprowadzonych wśród mieszkańców Miasta badań sondażowych, przeanalizowano poziom jakości i zadowolenia z życia mieszkańców Miasta Pyskowice. Respondenci odpowiedzieli na następując pytania:

Jak ocenia Pani / Pan jakość życia na obszarze Miasta Pyskowice?

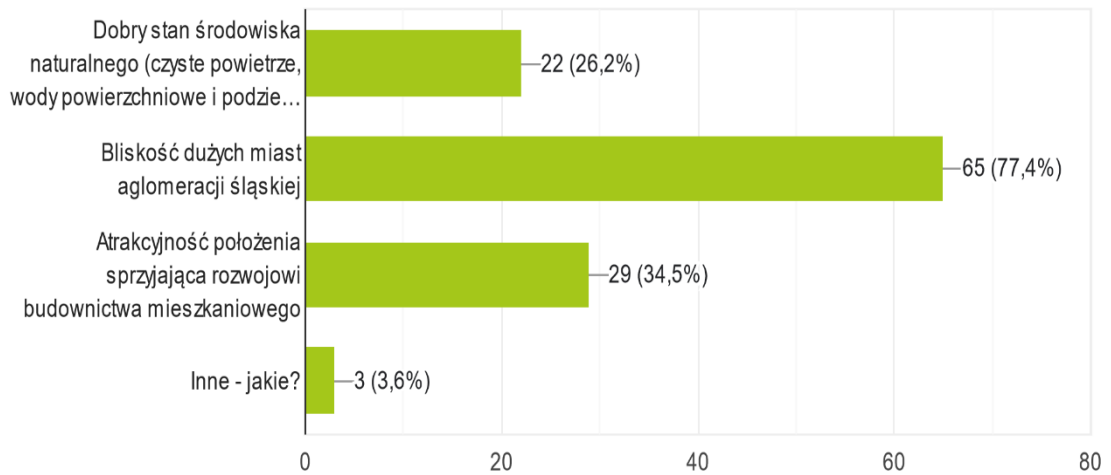
Czy Pani / Pana zadowolenie z życia w swojej miejscowości zmieniło się w ciągu ostatnich 5 lat ?

W toku badania sondażowego zidentyfikowano, że 52,2% ankietowanych ocenia jakość życia jako dobrą, a także 71,4% ocenia zadowolenia z życia w ciągu ostatnich 5 lat jako lepsze niż wcześniej. Ponadto respondenci wskazali również mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia rozwojowe dla Miasta dotyczące: przestrzeni i środowiska; infrastruktury; bezpieczeństwa; gospodarki i rolnictwa; zdrowia; edukacji; dziedziny społecznej; rekreacji; kultury oraz administracji publicznej. Wskazali również najlepsze ich zdaniem kierunki rozwoju i inicjatywy, które są najbardziej potrzebne mieszkańcom Miasta. Respondenci mieli również możliwość wypowiedzenia się na jakie cele chcieliby przeznaczyć pozyskane fundusze ze środków Unii Europejskiej.

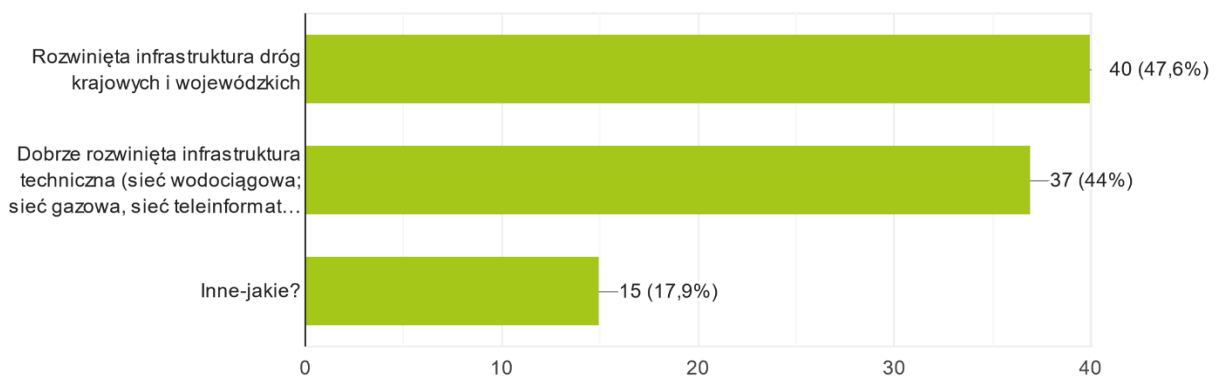
Wśród zidentyfikowanych mocnych stron Miasta, respondenci przede wszystkim wskazują:

- w przestrzeni i środowisku,

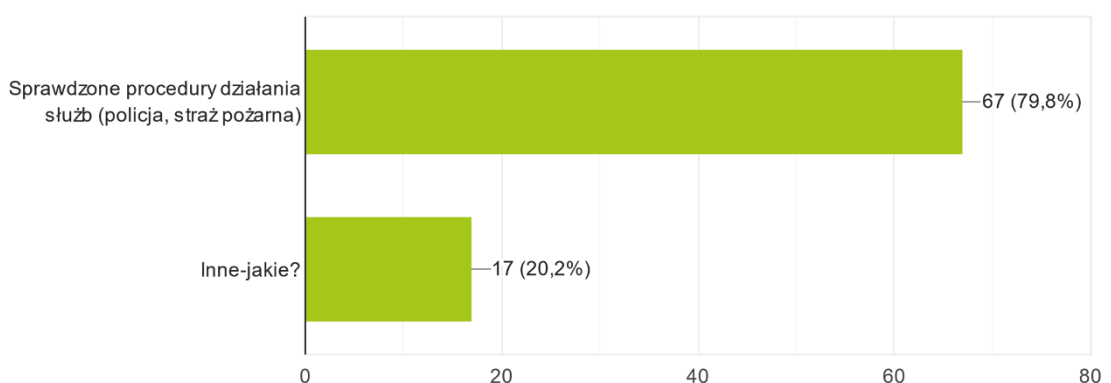
dobry stan środowiska naturalnego, bliskość dużych miast aglomeracji śląskiej, atrakcyjność położenia sprzyjająca budownictwu mieszkaniowemu;

- w infrastrukturze,

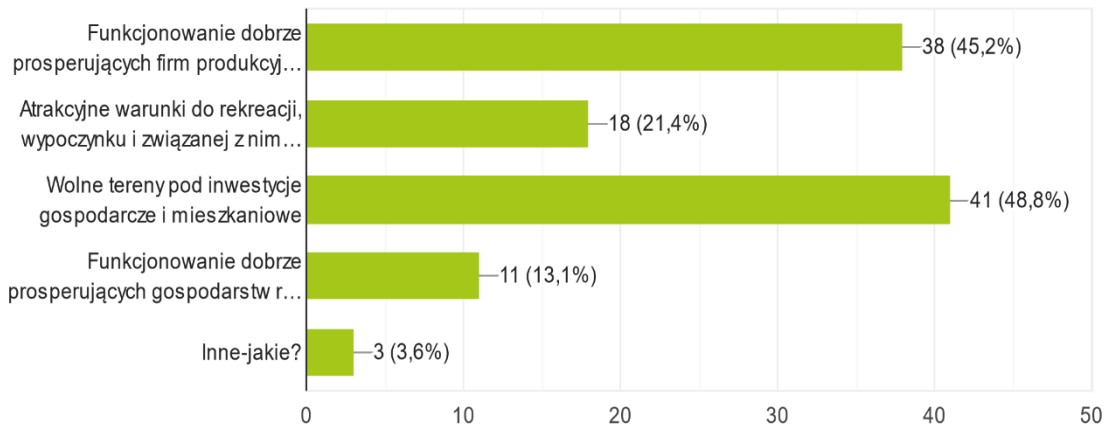
rozwiniętą infrastrukturę dróg krajowych i wojewódzkich oraz rozwiniętą infrastrukturę wodociągową, gazową i teleinformatyczną;

- w dziedzinie bezpieczeństwa,

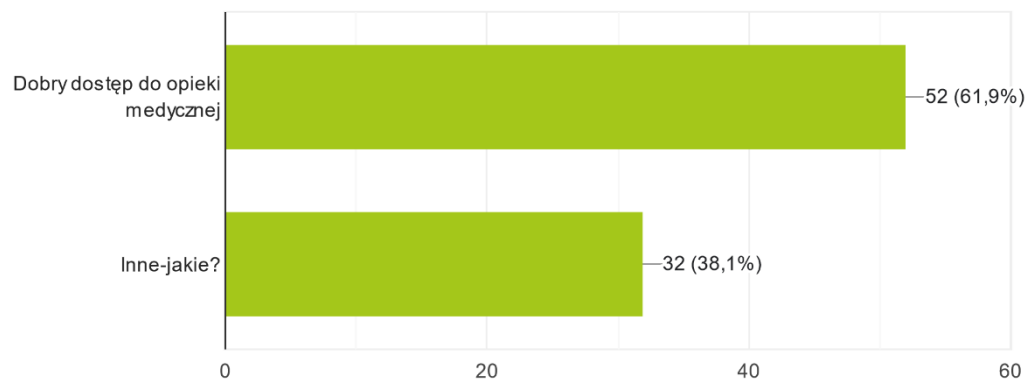
dobrze funkcjonującą w ramach sprawdzonych procedur Policję i Straż Pożarną;

- w dziedzinie gospodarki / rolnictwa,

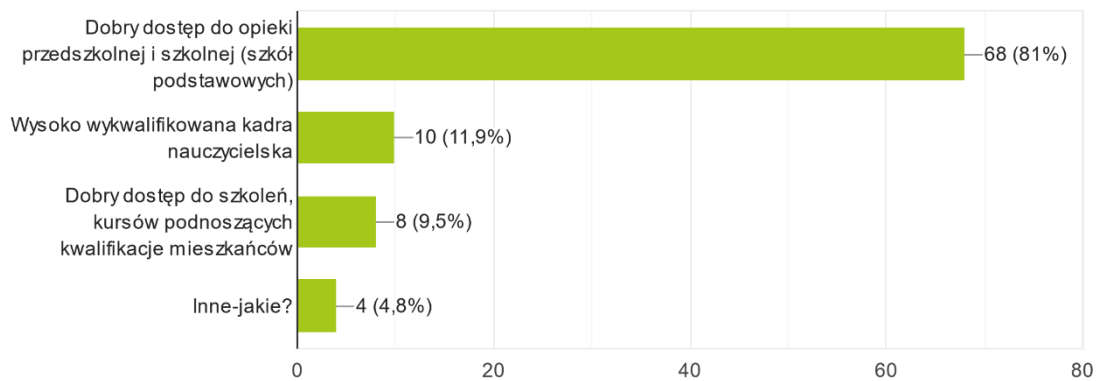
funkcjonowanie przedsiębiorczości o zróżnicowanej strukturze branżowej, atrakcyjne warunki do rekreacji i wypoczynku oraz związanej z tym działalności gospodarczej i okoturystycznej, wolne tereny inwestycyjne gospodarcze i mieszkaniowe;

- w dziedzinie zdrowia,

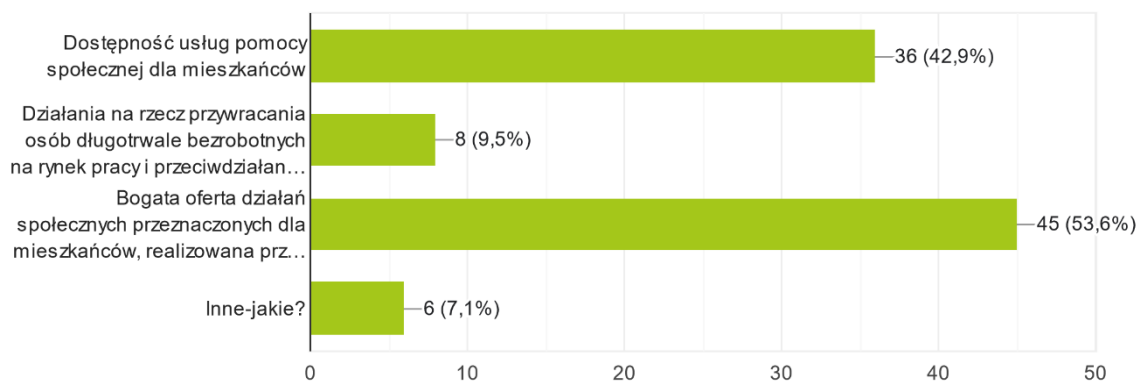
dobry dostęp do opieki medycznej;

– w dziedzinie edukacji,

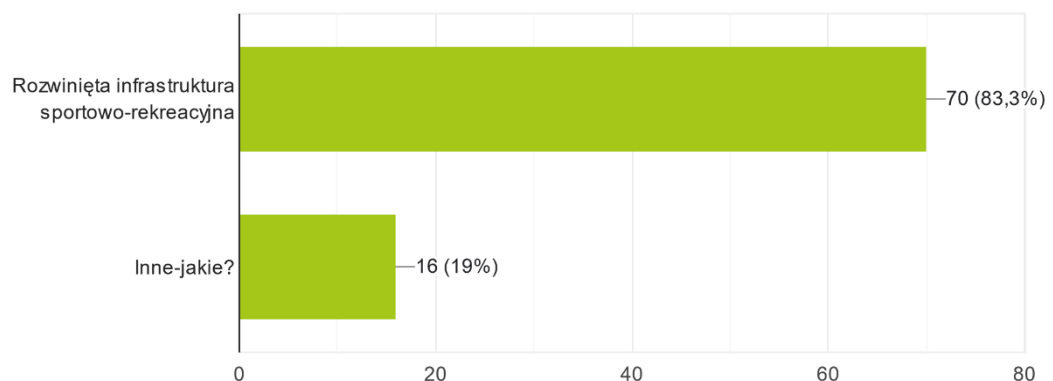
dobry dostęp do opieki przedszkolnej i szkolnej;

– w dziedzinie społecznej,

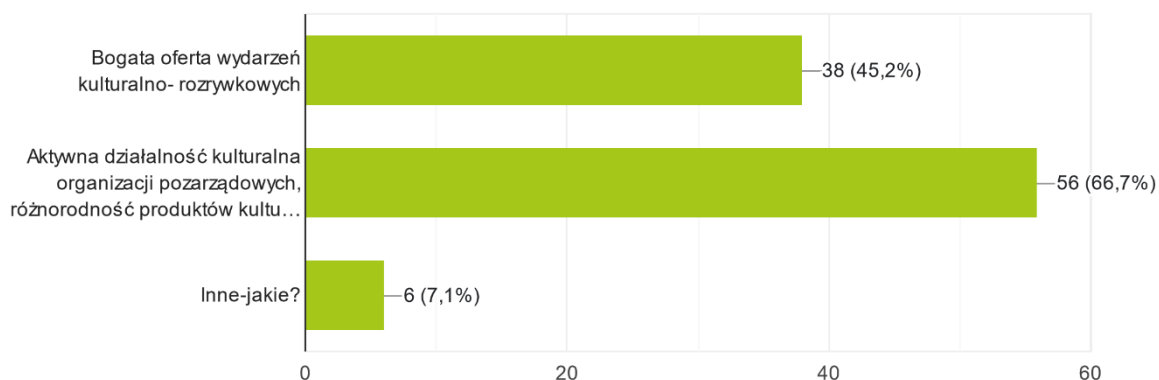
dostęp do usług pomocy społecznej, ofertę działań społecznych organizacji pozarządowych;

– w dziedzinie rekreacji,

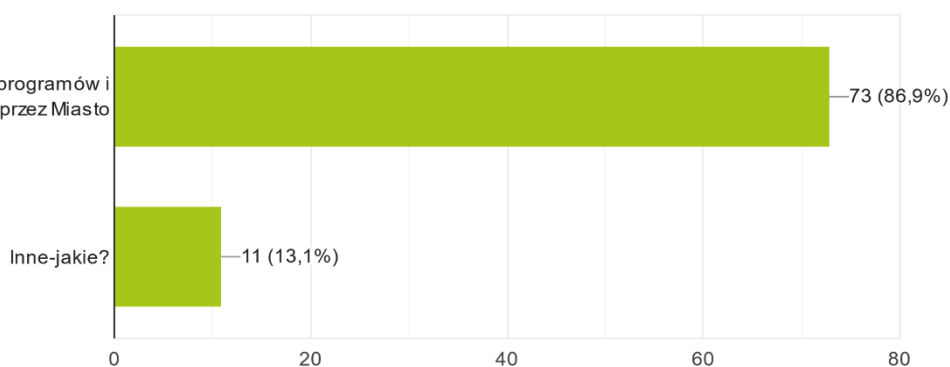
rozwiniętą infrastrukturę sportowo-rekreacyjną;

- w dziedzinie kultury,

ofertę wydarzeń kulturalno-rozrywkowych, działalność organizacji pozarządowych i różnorodność produktów kulturalnych i lokalnych;

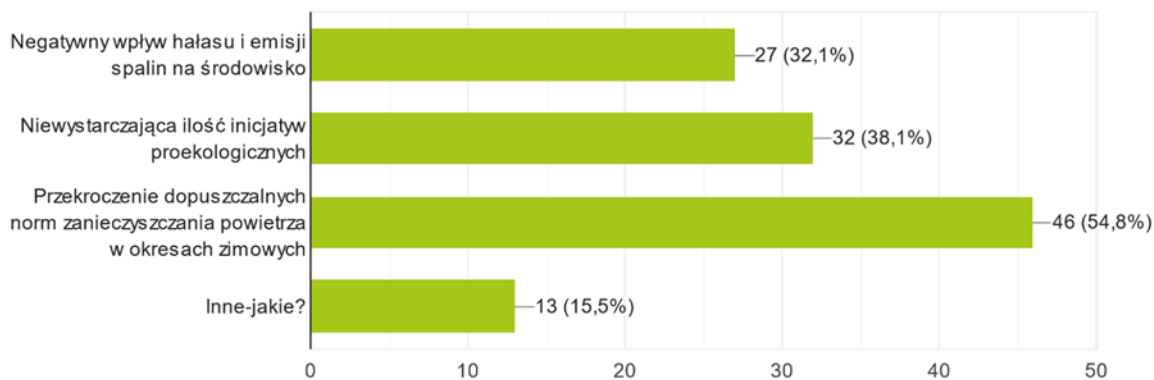
- w dziedzinie administracji publicznej,

realizację przez Miasto projektów i inwestycji ze środków Unii Europejskiej.

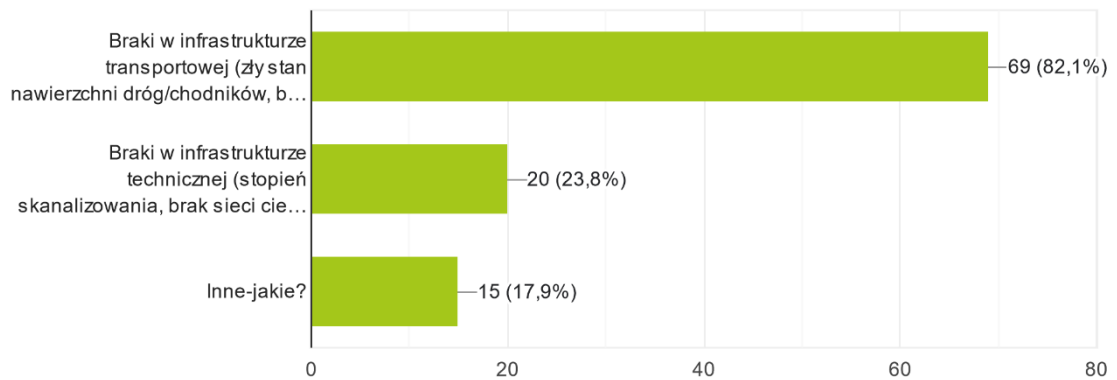
Wśród zidentyfikowanych słabych stron Miasta, respondenci przede wszystkim wskazują:

- w przestrzeni i środowisku,

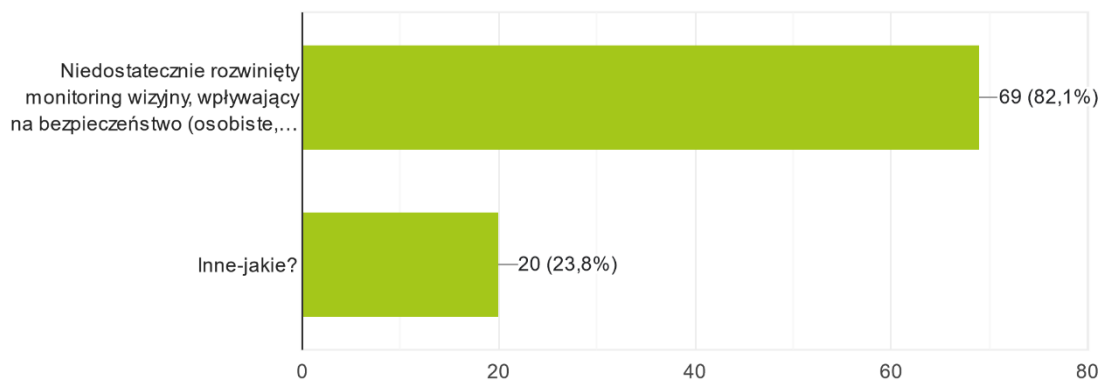
negatywny wpływ hałasu i emisji spalin, niewystarczającą ilość inicjatyw proekologicznych, w okresie zimowym niską jakość powietrza;

– w infrastrukturze,

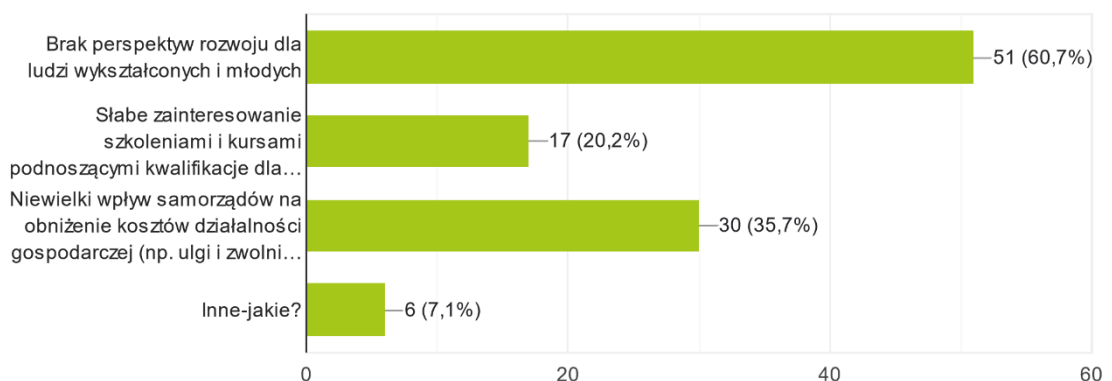
brak lub zły stan infrastruktury drogowej oraz braki w infrastrukturze sieciowej;

– w dziedzinie bezpieczeństwa,

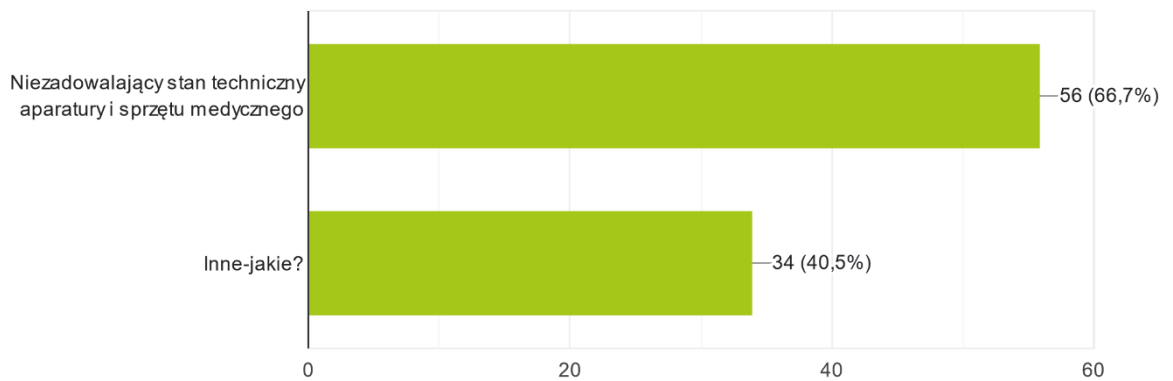
brak monitoringu wizyjnego;

– w dziedzinie gospodarki,

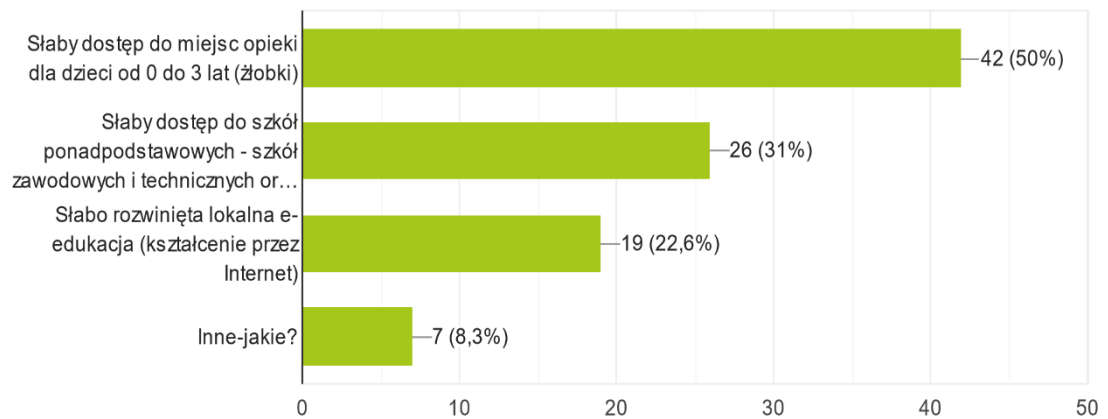
brak perspektyw rozwoju dla ludzi wykształconych i młodych; niewielki wpływ samorządu na obniżenie kosztów działalności;

– w dziedzinie zdrowia,

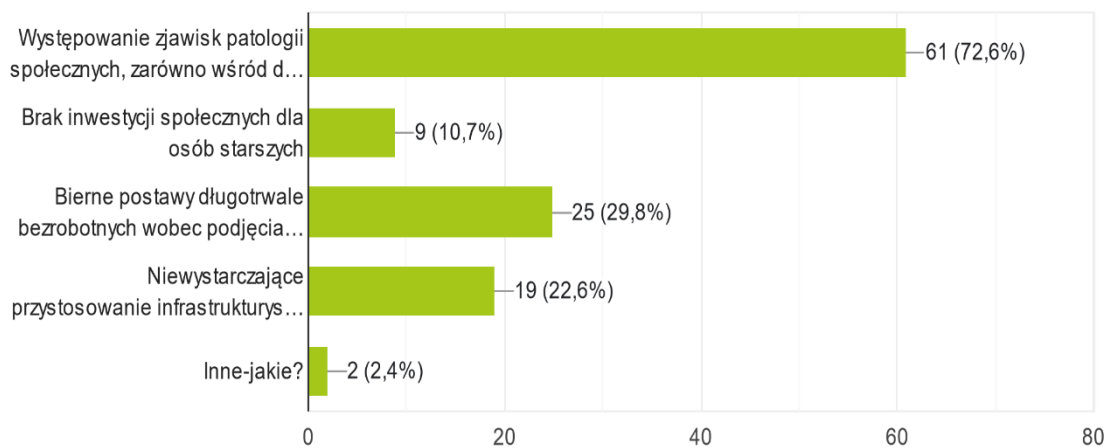
niezadawalający stan aparatury i sprzętu medycznego;

– w dziedzinie edukacji,

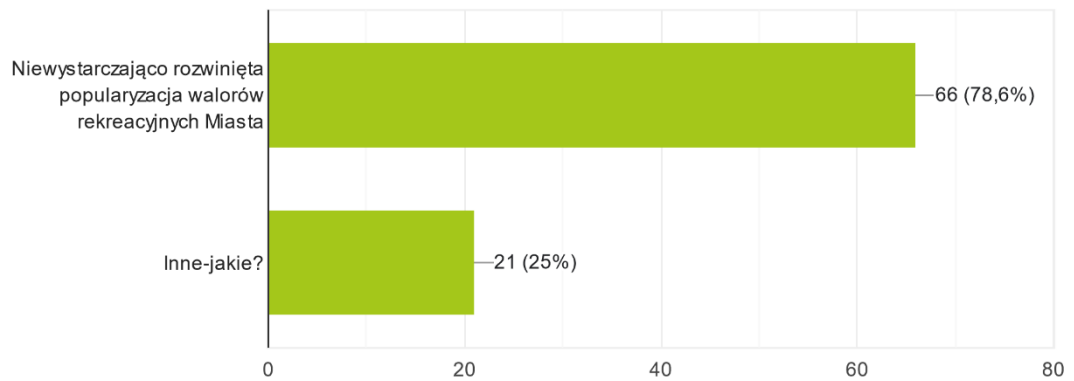
słaby dostęp do miejsc opieki dla dzieci do lat 3, brak dostępu do szkół zawodowych i technicznych oraz szkół dla dorosłych;

– w dziedzinie społecznej,

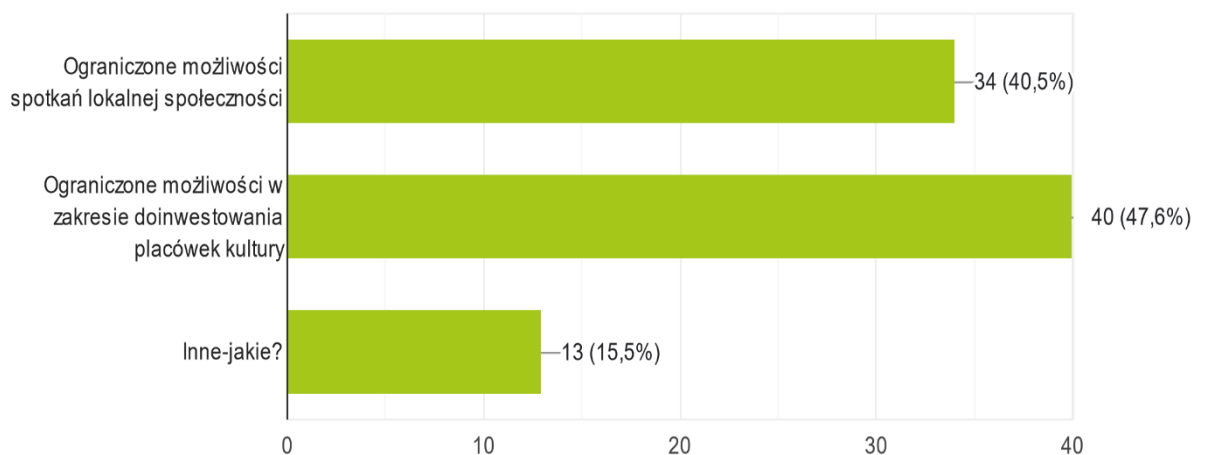
występującą patologią społeczną, postawy długotrwale bezrobotnych wobec rynku pracy;

- w dziedzinie rekreacji,

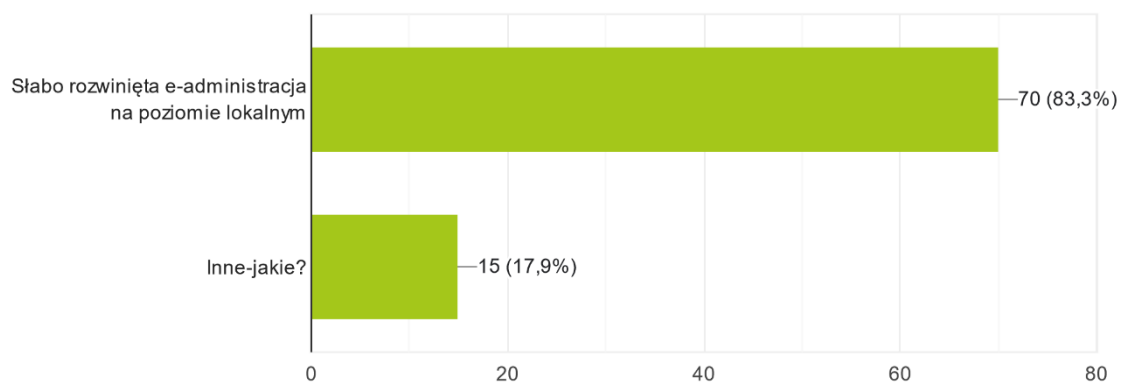
niewystarczająco rozwinięta popularyzacja walorów rekreacyjnych Miasta;

- w dziedzinie kultury,

ograniczone możliwości spotkań lokalnej społeczności i ograniczone możliwości w zakresie doinwestowania placówek kultury;

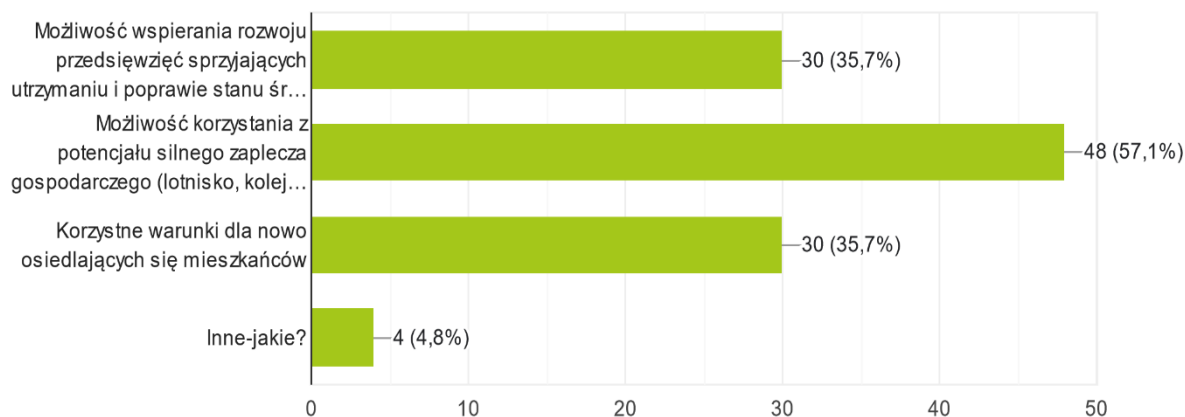
- w dziedzinie administracji publicznej,

słabo rozwinięte e-usługi na poziomie lokalnym.

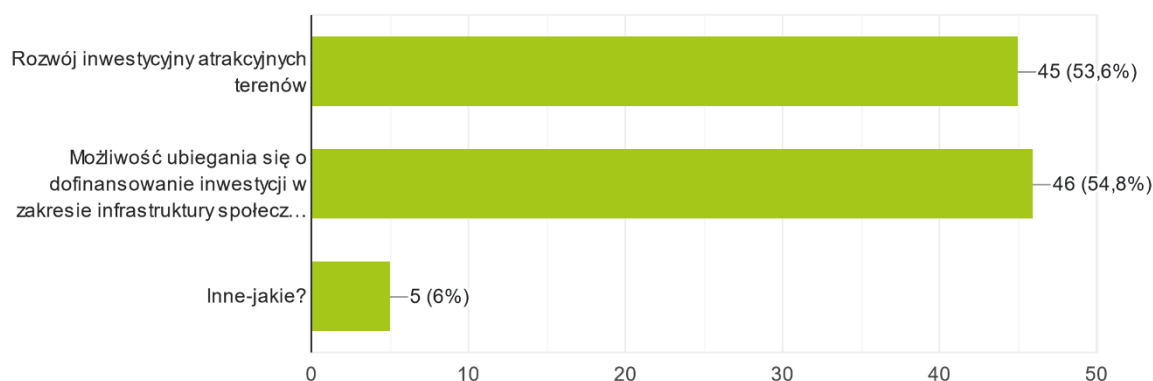
Wśród zidentyfikowanych szans rozwoju Miasta, respondenci przede wszystkim postrzegają:

- w przestrzeni i środowisku,

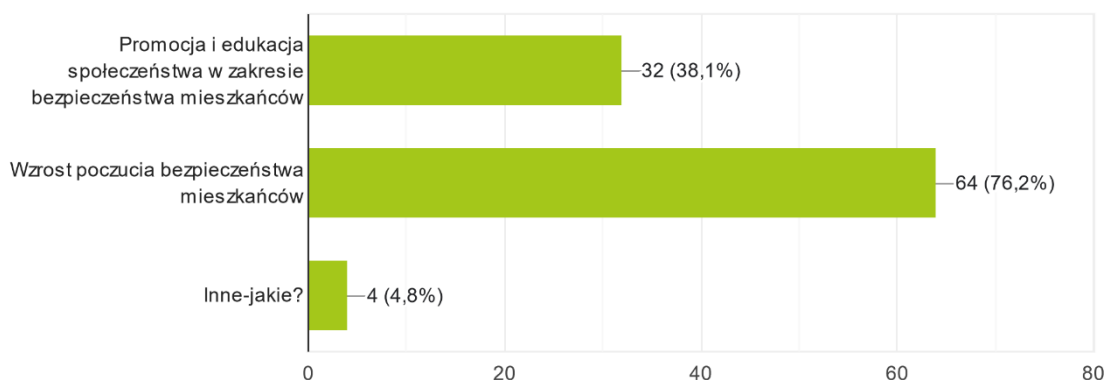
wparcie rozwoju przedsięwzięć w celu poprawy środowiska naturalnego, potencjał silnego zaplecza gospodarczego (lotnisko, kolej, miasta aglomeracji śląskiej), korzystne warunki dla nowo osiedlających się mieszkańców;

- w infrastrukturze,

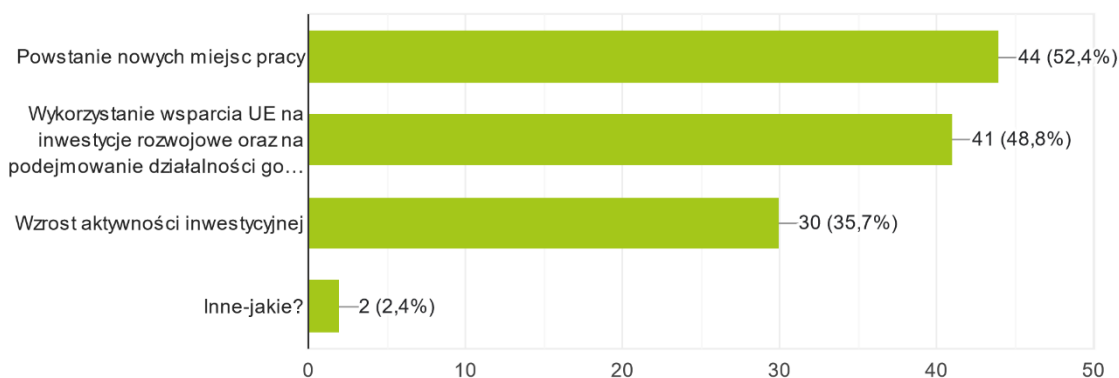
rozwój inwestycyjny atrakcyjnych terenów, dofinansowanie infrastruktury społecznej i technicznej ze środków Unii Europejskiej;

- w dziedzinie bezpieczeństwa,

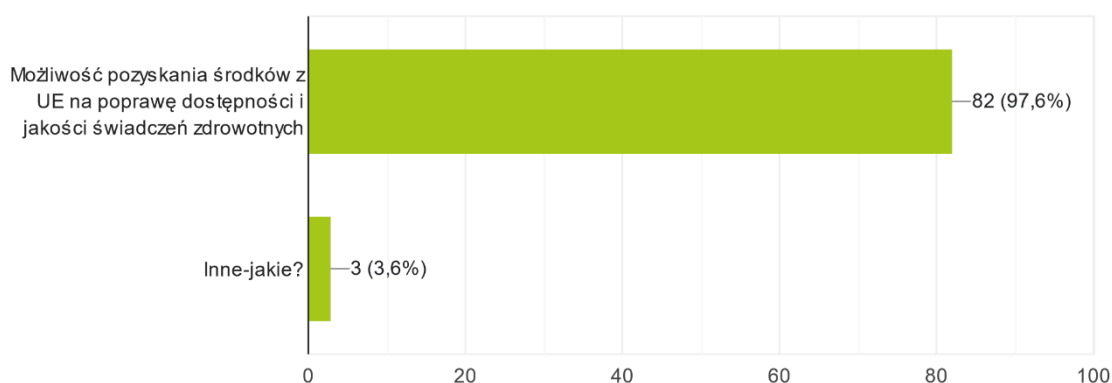
edukacja mieszkańców w zakresie bezpieczeństwa; wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców;

- w dziedzinie gospodarki / rolnictwa,

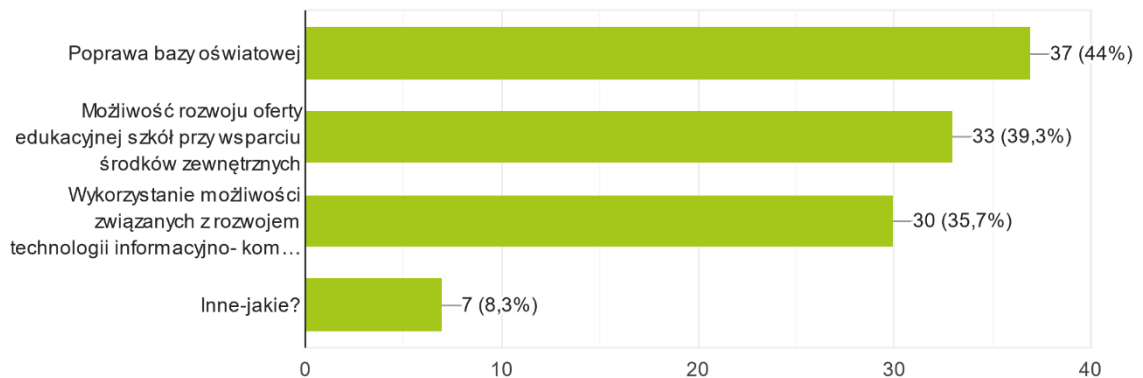
powstanie nowych miejsc pracy, dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej dla przedsiębiorców, wzrost aktywności inwestycyjnej;

- w dziedzinie zdrowia,

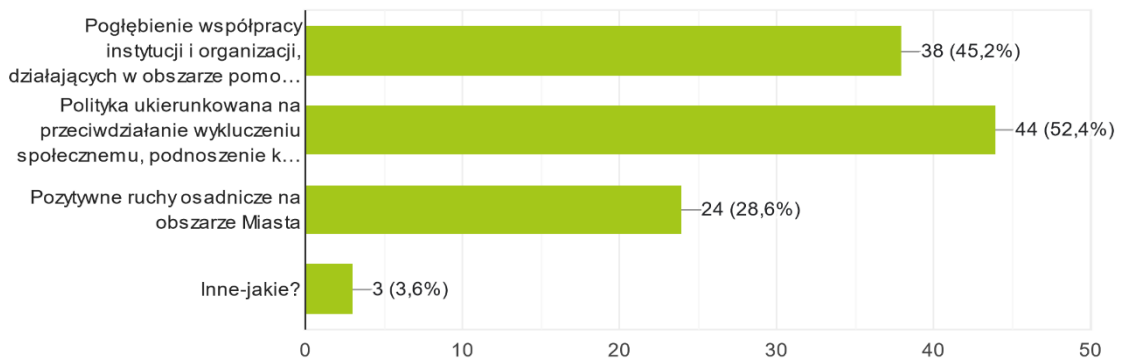
dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej na poprawę dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych;

– w dziedzinie edukacji,

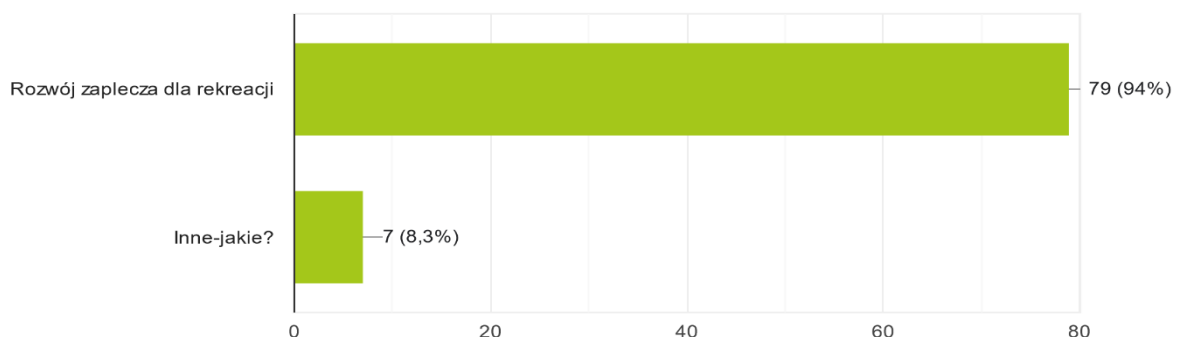
poprawę bazy oświatowej, dofinansowanie ze środków zewnętrznych wpływające na możliwość rozwoju oferty edukacyjnej, wykorzystanie e-learningu;

– w dziedzinie społecznej,

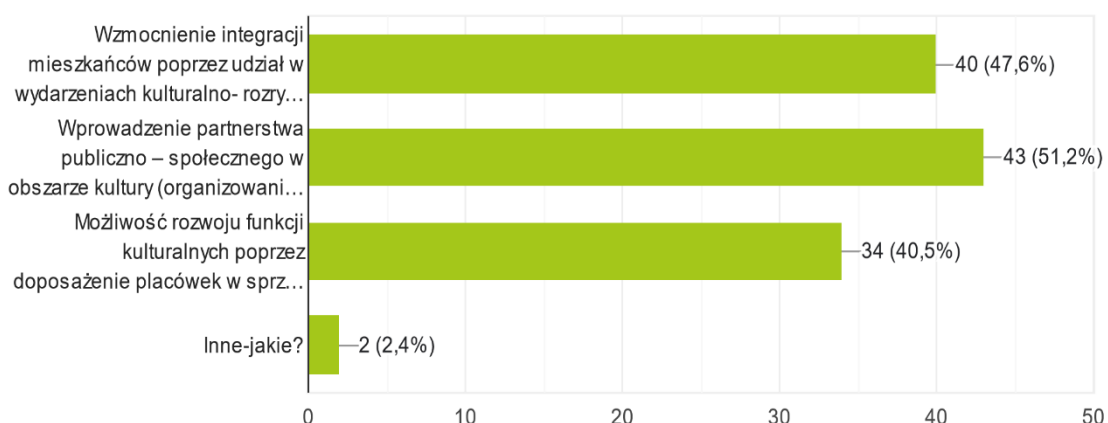
współpracę organizacji i instytucji społecznych, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i podnoszenie kwalifikacji bezrobotnych, pozytywne ruchy osadnicze na terenie Miasta;

– w dziedzinie rekreacji,

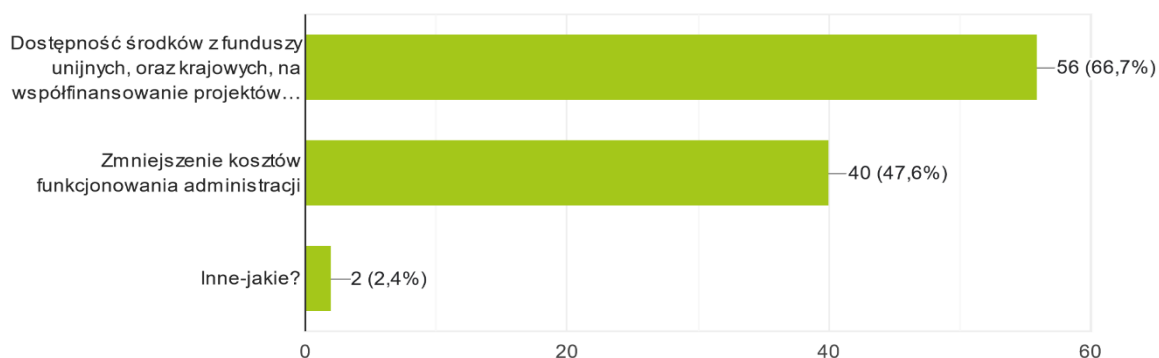
rozwój zaplecza rekreacyjnego;

– w dziedzinie kultury,

działania w kierunku integracji mieszkańców przez wydarzenia kulturalno-rozrywkowe, współpracę samorządu przy organizacji wydarzeń kulturalnych z organizacjami pozarządowymi, doposażenie placówek kulturalnych;

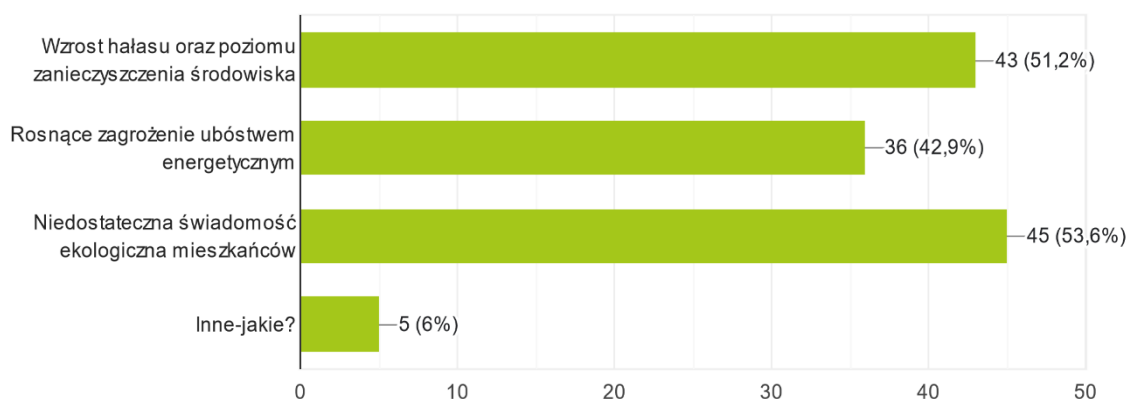
– w dziedzinie administracji publicznej,

dostępność środków z funduszy Unii Europejskiej i środków krajowych na rozwój społeczno-gospodarczy, zmniejszenie kosztów funkcjonowania administracji.

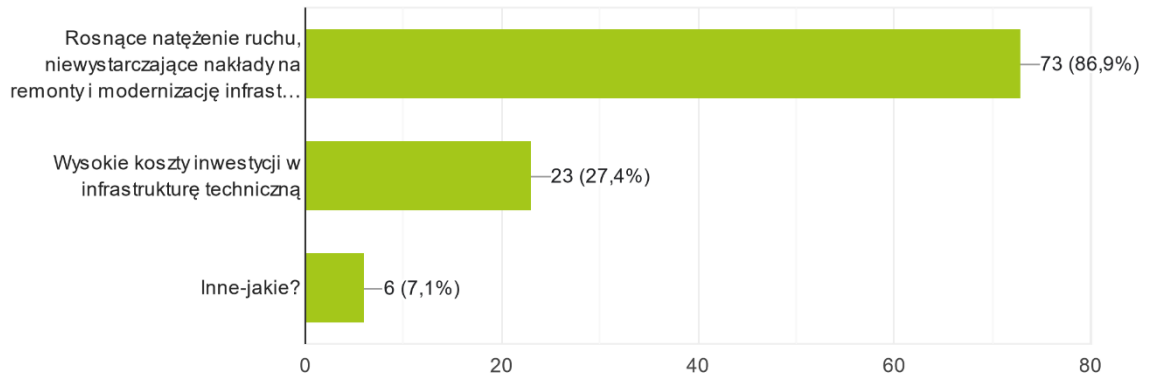
Wśród zidentyfikowanych zagrożeń dla Miasta, respondenci przede wszystkim postrzegają:

– w przestrzeni i środowisku,

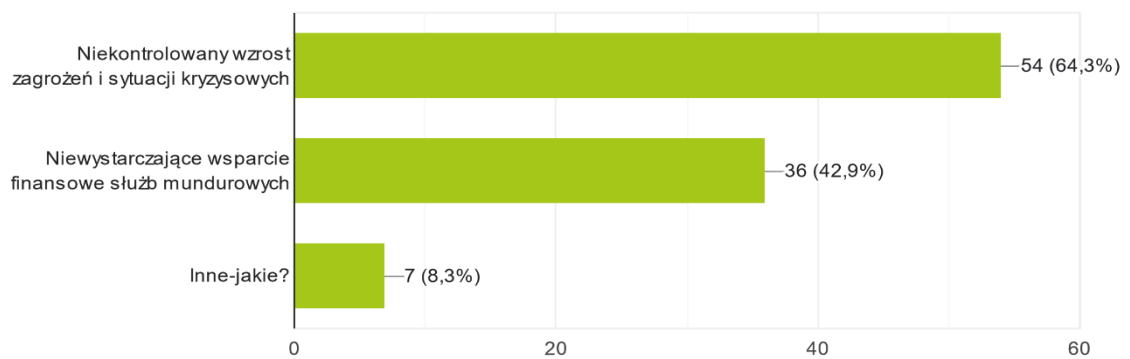
wzrost zanieczyszczenia środowiska i hałasu, rosnące zagrożenie ubóstwem energetycznym, niską świadomość ekologiczną mieszkańców;

- w infrastrukturze,

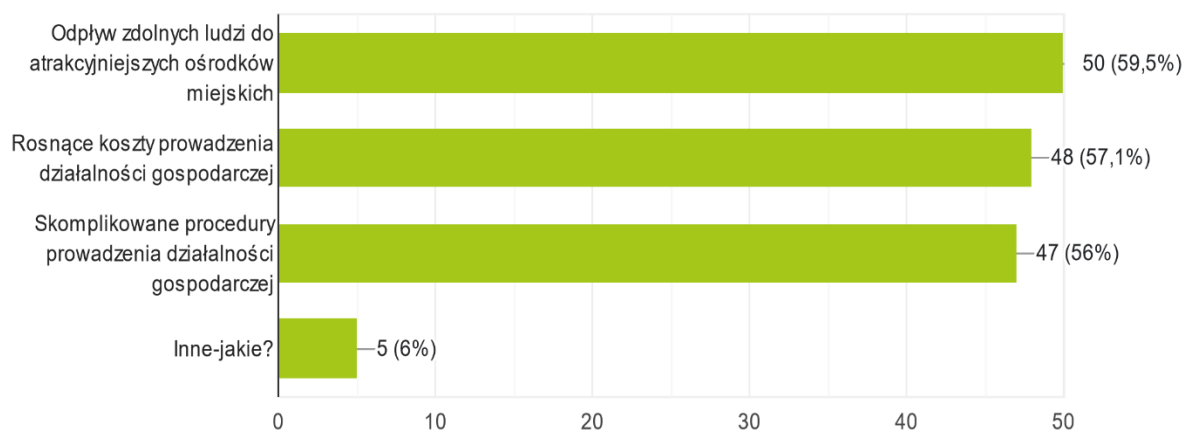
niewystarczające nakłady na remonty i modernizacje dróg oraz rosnące natężenie ruchu na drogach, wysokie koszty inwestycji w infrastrukturę techniczną;

- w dziedzinie bezpieczeństwa,

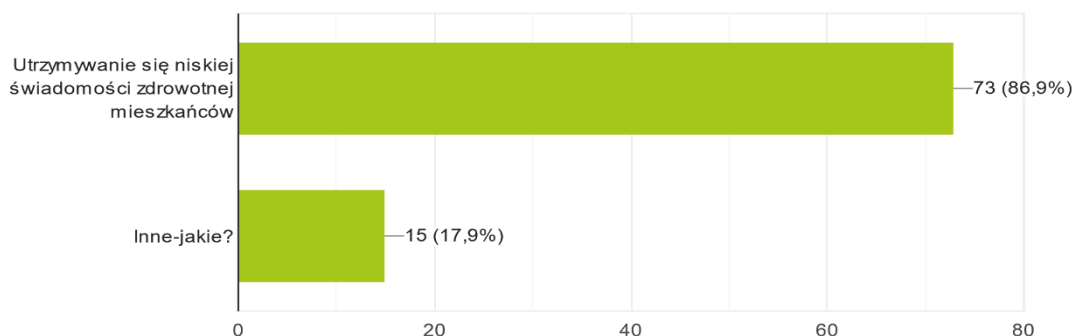
niekontrolowany wzrost zagrożeń i sytuacji kryzysowych, niewystarczające wsparcie finansowe służb mundurowych;

- w dziedzinie gospodarki / rolnictwa,

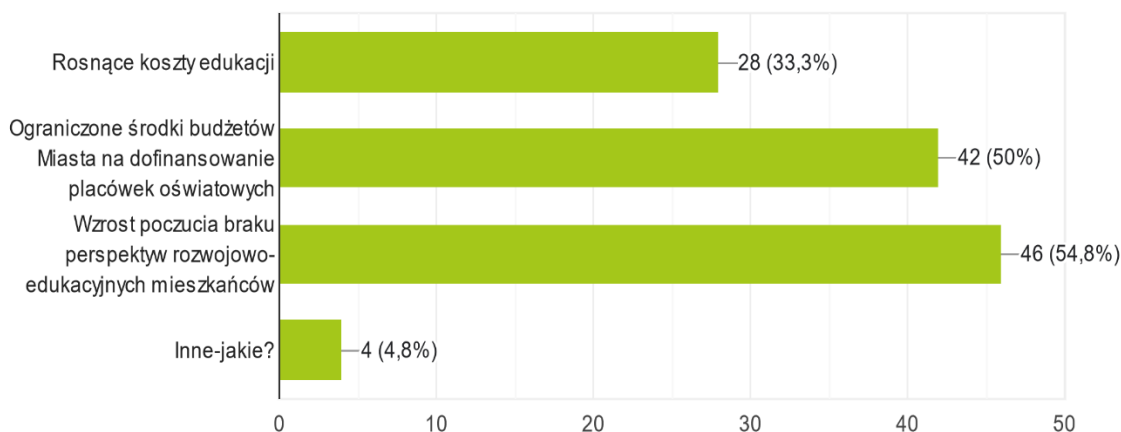
odpływ zdolnych ludzi z terenu Miasta, rosnące koszty i skomplikowane procedury prowadzenia działalności gospodarczej;

- w dziedzinie zdrowia,

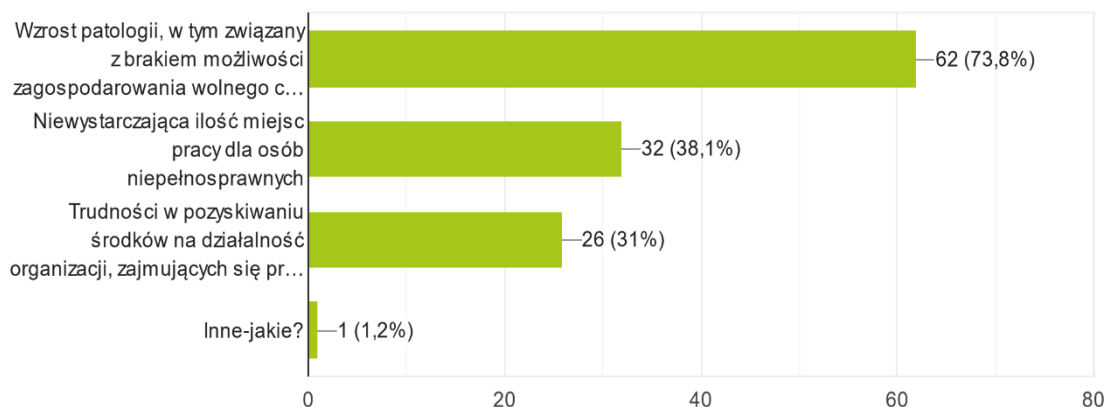
niską świadomość zdrowotną mieszkańców;

- w dziedzinie edukacji,

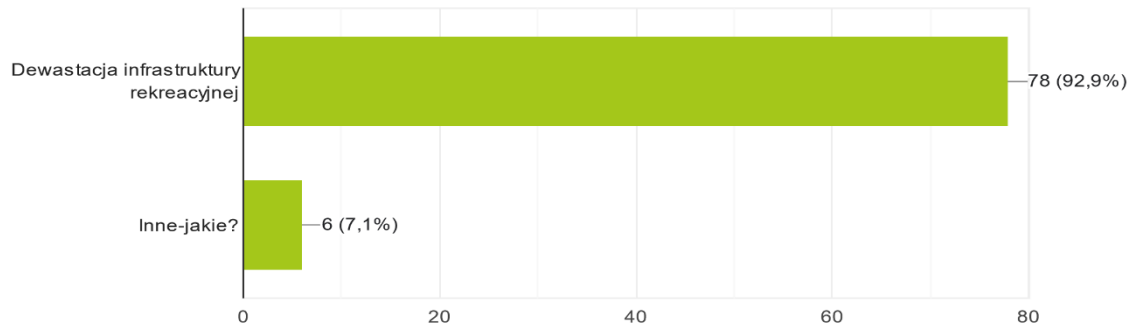
rosnące koszty edukacji, ograniczone środki finansowe budżetu Miasta na dofinansowanie placówek oświatowych, wzrost poczucia braku perspektyw rozwojowo-edukacyjnych mieszkańców;

- w dziedzinie społecznej,

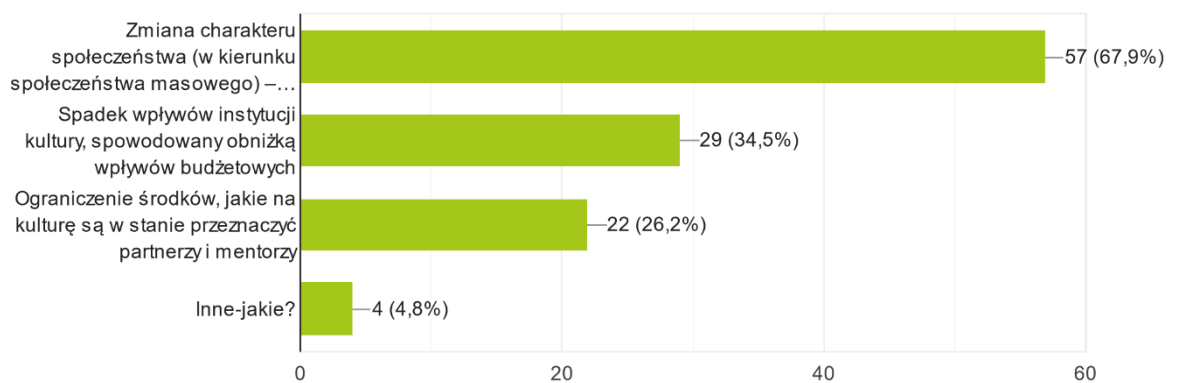
wzrost patologii, niewystarczająca ilość miejsc pacy dla osób niepełnosprawnych, trudności w pozyskaniu środków finansowych na działalność organizacji prospołecznych;

- w dziedzinie rekreacji,

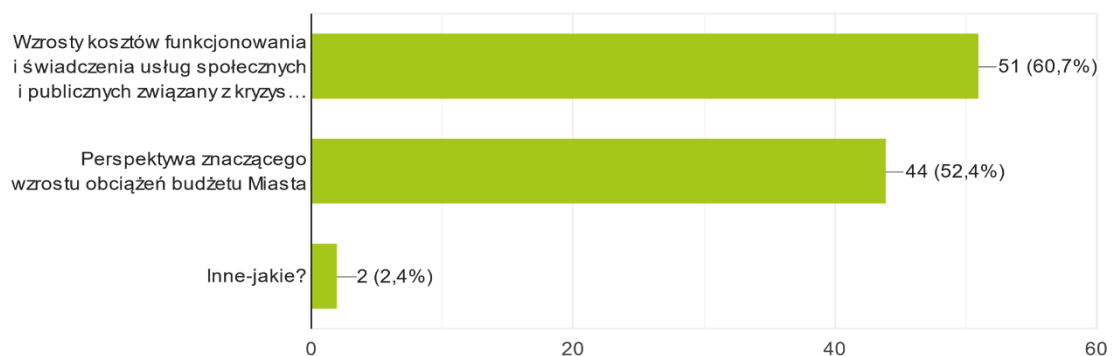
dewastację infrastruktury przez pseudo użytkowników;

- w dziedzinie kultury,

wyalienowanie społeczeństwa i ograniczenie kontaktów międzyludzkich, ograniczone możliwości finansowe instytucji kultury przekładające się na działania dla mieszkańców;

- w dziedzinie administracji publicznej,

wzrosty kosztów funkcjonowania i świadczenia usług społecznych i publicznych związane z kryzysem energetycznym, perspektywę znaczącego wzrostu obciążeń budżetu Miasta.

Respondenci wskazali także preferowane przez nich kierunki rozwoju Miasta, uznając jako najważniejsze dziedziny: infrastrukturę, bezpieczeństwo publiczne, zdrowie, środowisko i klimat, turystykę, rekreację i promocję.

Wśród inicjatywy najbardziej potrzebnych mieszkańcom, respondenci wymieniają:

- zastosowanie Odnawialnych Źródeł Energii,
- wsparcie działań w zakresie ochrony środowiska, przeciwdziałaniu zmianom klimatycznym i zagrożeniu klęskami żywiołowymi,
- rozwój infrastruktury drogowej,
- poprawę estetyki miejsc publicznych,
- rozbudowę infrastruktury sieciowej,
- zakładanie działalności gospodarczej i rozwój przedsiębiorczości, w tym społecznej,
- tworzenie nowych miejsc pracy,
- przygotowanie terenów pod inwestycje gospodarcze i mieszkaniowe,
- podnoszenie standardu usług zdrowotnych,
- wsparcie rozwoju szkół,
- budowę żłobków,
- edukację i tworzenie inicjatyw dla dzieci i młodzieży,
- organizację szkoleń, kursów, warsztatów,
- przeciwdziałanie patologiom społecznym,
- budowę mieszkań socjalnych,
- rozwój infrastruktury turystycznej,
- wspieranie sportu i rekreacji.

Ponadto w ramach pytań otwartych respondenci bazując na własnych doświadczeniach i odczuciach wskazują subiektywne pozytywy i negatywy dotyczące Miasta. Zdarza się, że są to twierdzenia przeciwstawne do zarysowanych trendów w ogóle udzielonych odpowiedzi.

Respondenci mieli również możliwość wypowiedzenia się na jakie cele chcieliby przeznaczyć środki pozyskane z funduszy Unii Europejskiej i wskazali następujące dziedziny: poprawa

i rozbudowa infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą, w tym przejścia dla pieszych, oświetlenie, sygnalizacja i oznakowanie, ścieżki rowerowe i chodniki, parkingi; rozwój niskoemisyjnego transportu publicznego i komunikacji pasażerskiej, w tym na nowych osiedlach mieszkaniowych; rozwój infrastruktury około rekreacyjnej i sportowej, w tym budowa basenu, lodowiska, kręgielni, utworzenie terenów parkowych, ogólnodostępnych ścieżek i miejsc rekreacji społecznej (w tym także nad zbiornikami wodnymi); rozwój informatyzacji i e-usług, w tym dotyczących zasobów mieszkaniowych; utworzenie infrastruktury i wsparcie ludzi młodych w przedziale wieku 18 – 25 lat, a także rodzin wielodzietnych; wzmacnianie kapitału społecznego, w tym wsparcie organizacji społecznych i sportowych, a także wdrażanie programów edukacji dla liderów życia publicznego i społecznego, a także oddolnych inicjatyw o charakterze rozwojowym i aktywizującym w zakresie sportowym i społecznym (w tym także dla najmłodszych), promocja działań sportowych i prospołecznych; podejmowanie dodatkowych inicjatyw kulturalnych oraz szerszy dostęp do wydarzeń kulturalnych i inicjatyw spędzania wolnego czasu (np. kino, teatr, koncerty, warsztaty, kawiarnia, restauracja, zajęcia artystyczne, w tym dla najmłodszych); rozwój i inwestycje w służbę zdrowia i edukację, w tym budowa żłobka i zwiększenie ilości miejsc w przedszkolach, nowa przychodnia i poprawa jakości usług zdrowotnych, wsparcie placówek oświatowych, szkolenia oraz kursy (np. językowe) i warsztaty (dla dorosłych, młodych i najmłodszych); rozwój branży okołoturystycznej, wsparcie sektora małych i średnich przedsiębiorstw, w tym wsparcie dla osób zakładających działalności gospodarczą, ułatwiony dostęp do lokali na terenie Miasta, promocja zawodów dawnych i wymierających; rewitalizacja obszarów zdegradowanych oraz zapewnienie ładu przestrzennego i estetyki publicznej, rozwój niezagospodarowanych terenów ościennych oraz tworzenie terenów inwestycyjnych pod nowe zakłady pracy, ochrona środowiska, zwiększenie efektywności energetycznej i przeciwdziałanie zmianom klimatycznym, w tym usuwanie azbestu, rozbudowa sieci kanalizacyjnej i ciepłowniczej, ocieplenie domów i budynków publicznych, zastosowanie Odnawialnych Źródeł Energii, organicznie niskiej emisji i wdrożenie monitoringu w tym zakresie, działania proekologiczne oraz wzmocnienie świadomości mieszkańców w sferze segregacji odpadów i gospodarowania odpadami, budowa infrastruktury dla niskoemisyjnego transportu – miejskie ładowarki samochodów elektrycznych; rozwój zasobów mieszkaniowych na terenie Miasta, w tym dla ludzi młodych.

2. Wnioski z bilansu strategicznego Miasta Pyskowice

Analiza stanu oraz zdefiniowanie głównych problemów i uwarunkowań rozwoju Miasta Pyskowice pozwala na dokonanie bilansu strategicznego Miasta i sporządzenie go w oparciu o metodę SWOT, która pozwala na uporządkowanie informacji o Mieście i oddziałującym na nią najbliższym otoczeniu, służy ocenie zasobów i czynników zewnętrznych, a także zapewnia identyfikację wyzwań strategicznych i określenie kierunków rozwoju.

Analiza SWOT została wykonana na podstawie przeprowadzonej diagnozy, z użyciem zebranych danych statystycznych, danych ilościowych i jakościowych oraz badań sondażowych.

Analiza SWOT polega na zestawieniu mocnych i słabych stron oraz określeniu szans i zagrożeń rozwoju, w związku z powyższym w toku przeprowadzania niniejszej analizy przyjęto następujące założenia:

- za mocne strony uznaje się te zmienne, które mają charakter wewnętrzny i pozytywny,
- za słabe strony uznaje się te zmienne, które mają charakter wewnętrzny i negatywny,
- za szanse uznaje się te zmienne, które mają charakter zewnętrzny i pozytywny,
- za zagrożenia uznaje się te zmienne, które mają charakter zewnętrzny i negatywny.

Dzięki wysokiej szczegółowości pozyskanych danych w ramach prac diagnostycznych i przeprowadzonej dogłębnej analizie, możliwe jest precyzyjne wskazanie mocnych i słabych stron obszaru Miasta Pyskowice, a także wskazanie szans i zagrożeń płynących z otoczenia zewnętrznego.

Tabela 27 Analiza SWOT - Mocne i słabe strony

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. <u>sfera społeczna</u> - aktywna działalność klubów i organizacji sportowych na funkcjonującej bazie sportowo – rekreacyjnej; - aktywność społeczna i związana z nimi duża liczba organizacji społecznych; - oferta kulturalna i wzmocnienie aktywności społecznej w wyniku wydarzeń kulturalnych;	1. <u>sfera społeczna</u> - niekorzystne trendy demograficzne i ujemne saldo migracji; - brak perspektyw rozwoju dla ludzi wykształconych i młodych takich jak w dużych miastach aglomeracji śląskiej; - niski poziom integracji społecznej mieszkańców; - występowanie zjawisk wykluczenia

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<p>- tradycja i dziedzictwo kulturowe;</p> <p>2. <u>sfera gospodarcza</u></p> <p>- potencjał ludności;</p> <p>- różnorodność prowadzonej przez podmioty gospodarcze działalności gospodarczej oraz wysoki odsetek aktywnych podmiotów gospodarczych na terenie Miasta;</p> <p>3. <u>sfera przestrzenna</u></p> <p>- bliskość miast aglomeracji śląskiej;</p> <p>- bliskość międzynarodowego portu lotniczego;</p> <p>- istniejąca infrastruktura kulturalna,</p> <p>- atrakcyjna lokalizacja sprzyjająca rozwojowi form rekreacji, wypoczynku i związanej z nimi działalności gospodarczej, w tym działalności okołoturystycznej;</p> <p>- atrakcyjność położenia sprzyjająca rozwojowi budownictwa mieszkaniowego;</p> <p>- przebiegająca sieć dróg krajowych, w tym autostrada A1, A4, a także linia kolejowa;</p> <p>- rozwijająca się gospodarka ściekowa;</p> <p>- rozwijająca się infrastruktura edukacyjna;</p> <p>- atrakcyjność inwestycyjna Miasta</p> <p>- wysoka pozycja konkurencyjna Miasta w zakresie zrównoważonego rozwoju;</p>	<p>i patologii społecznych, zarówno wśród dorosłych jak i młodzieży (m.in. alkoholizm, ubóstwo, niepełnosprawność, przestępczość, bezradność);</p> <p>- bierne postawy długotrwale bezrobotnych wobec podjęcia pracy;</p> <p>2. <u>sfera gospodarcza</u></p> <p>- niewielki wpływ samorządów na obniżenie kosztów działalności gospodarczej oraz stymulowanie rozwoju sektora MŚP (np. ulgi i zwolnienia w opłatach i podatkach lokalnych);</p> <p>3. <u>sfera przestrzenna</u></p> <p>- występowanie obszarów zdegradowanych na terenie Miasta;</p> <p>- braki w infrastrukturze technicznej i drogowej, konieczne kolejne inwestycje w zakresie systemu wodno – kanalizacyjnego Miasta, konieczność uporządkowania i rozwoju systemu ciepłowniczej na terenie Miasta;</p> <p>- wymagająca rozwoju infrastruktura sportowo-rekreacyjna, okołoturystyczna, społeczna i kulturalna;</p> <p>- wzrost hałasu generowanego przede wszystkim przez narastający ruch kołowy, a także związany z tym wzrost poziomu zanieczyszczenia środowiska;</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy

Tabela 28 Analiza SWOT - Szanse i zagrożenia

SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>1. <u>sfera społeczna</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - utrzymujący się trend zdrowego i aktywnego trybu życia przekładający się na rozwój turystyki, rekreacji i sportu; - potencjał do prowadzenia usług środowiskowych i opiekuńczych, a także dziennych domów opieki medycznej; - możliwość ubiegania się o dofinansowanie na przedsięwzięcia ukierunkowane na politykę prospołeczną, w tym prorodzinną, wsparcie ludzi młodych, a także politykę senioralną ze środków UE i krajowych; <p>2. <u>sfera gospodarcza</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wykorzystanie wsparcia UE na inwestycje rozwojowe a w konsekwencji powstanie nowych miejsc pracy; - rosnący popyt na usługi skierowane do turystów i podróżnych, - rozwój inwestycyjny terenów leżących w sąsiedztwie ważnych lub wykazujących taki potencjał, szlaków komunikacyjnych; - możliwości korzystania z potencjału silnego zaplecza gospodarczego (międzynarodowy port lotniczy, duże miasta aglomeracji śląskiej); <p>3. <u>sfera przestrzenna</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - możliwość ubiegania się o dofinansowanie szerokiego wachlarza inwestycji, w tym 	<p>1. <u>sfera społeczna</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - średnia gęstość zaludnienia Miasta; - starzejące się społeczeństwo; - wzrastające zapotrzebowanie na usługi opiekuńczo-socjalne ze strony osób starszych; - mała aktywność społeczna młodzieży; - odpływ zdolnych ludzi do atrakcyjniejszych dużych ośrodków miejskich; - duża skala zmian w systemie finansów publicznych związana z funkcjonowaniem Miasta i realizacją zadań publicznych; - w obecnej sytuacji zagrożenie związane z zabezpieczeniem energetycznych potrzeb Miasta przekładające się na realizację zadań publicznych; <p>2. <u>sfera gospodarcza</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - skomplikowane procedury prowadzenia działalności gospodarczej; - w obecnej sytuacji zagrożenie związane z zabezpieczeniem energetycznych potrzeb przedsiębiorców; - duża skala zmian w systemie podatkowym związana z funkcjonowaniem przedsiębiorców; <p>3. <u>sfera przestrzenna</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - niewystarczające nakłady na remonty i modernizację dróg; - wysokie koszty inwestycji w infrastrukturę techniczną;

SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>w zakresie infrastruktury społecznej i technicznej ze środków UE i krajowych</p> <ul style="list-style-type: none"> - rewitalizacja (wyznaczonych po uprzedniej delimitacji), obszarów zdegradowanych na których, zidentyfikowano stany kryzysowe; - wykorzystanie szansy na budownictwo mieszkaniowe; - możliwość współpracy w ramach Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego 	<ul style="list-style-type: none"> - rosnące koszty realizacji zadań publicznych; - niedostateczna świadomość ekologiczna mieszkańców, równoznaczna z koniecznością podjęcia działań z zakresu efektywności energetycznej i zastosowanie ekologicznych źródeł ciepła, w tym Odnawialnych Źródeł Energii, w celu ochrony powietrza i przeciwdziałania smogowi;

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy

Przeprowadzona analiza SWOT stanowi punkt wyjścia do wskazania kierunków działań na rzecz poprawy sytuacji na występujących na obszarze Miasta negatywnych zjawiskach w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej oraz do podjęcia odpowiednich działań w tym zakresie.

Z punktu widzenia bilansu strategicznego kluczowe jest także wskazanie najważniejszych wyzwań stojących przed Miastem Pyskowice oraz jej mieszkańcami i wszystkimi podmiotami wpływającymi na kształtowanie i wdrażanie polityki rozwoju Miasta. W tym wypadku oprócz analizy istniejącej sytuacji oraz rozpoznania potrzeb lokalnych grup interesu, wymagane jest wyznaczenie wyzwań strategicznych, na których będą się opierać zaplanowane działania strategiczne. Rozwój lokalny w perspektywie średniookresowej jest determinowany przez wiele czynników, z których część ma charakter zmiennych makroekonomicznych. Największy wpływ na rozwój Miasta będzie miała polityka gospodarcza, regionalna, finansowa i społeczna państwa. Ogromną rolę będą odgrywać kierunki rozwojowe przyjęte przez Unię Europejską. Niemniejsze znaczenie mieć będą działania samorządu województwa śląskiego w zakresie alokacji przestrzennej środków finansowych i programów wsparcia, w tym dedykowanych dla obszarów wiejskich. Pod uwagę należy również wziąć możliwość wystąpienia czynników destabilizujących rozwój Miasta. Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Miasta Pyskowice oraz dokonana na jej podstawie analiza jej mocnych i słabych

stron, a także szans i zagrożeń, w kontekście ustaleń zawartych w krajowych i regionalnych dokumentach strategicznych i operacyjnych, stały się podstawą do ustalenia głównych wyzwań strategicznych.

W ostatnim okresie Miasto dokonało szeregu inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej i społecznej, stosując jako dźwignię finansową możliwość wykorzystania krajowych i zagranicznych środków pomocowych, w tym środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej. W tym czasie nastąpiło polepszenie jakości życia mieszkańców, zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej, gospodarczej i turystycznej Miasta. Nastąpił wzrost poziomu aktywności gospodarczej, a także poziomu kwalifikacji i wykształcenia jego mieszkańców. Jednakże po przeprowadzonej analizie można wykazać te kategorie społeczne, przestrzenne i gospodarcze, które wymagają dalszej poprawy. Miasto podobnie jak wiele innych gmin stoi przed wyzwaniami strategicznymi determinującymi dalszy rozwój. Są to wyzwania o charakterze społeczno-ekonomicznym, przestrzennym i środowiskowym, a także techniczno-organizacyjnym. Prawidłowe zdefiniowanie działań strategicznych będących odpowiedzią na pojawiające się wyzwania, jest główną determinantą dalszego rozwoju Miasta i zajęcia odpowiedniej pozycji konkurencyjnej na tle sąsiadujących gmin.

Zebrane na podstawie przeprowadzonej diagnozy dane, a także opinie respondentów uzyskane w wyniku przeprowadzonych badań sondażowych pozwalają zidentyfikować następujące wyzwania strategiczne:

- poprawa funkcjonowania sfery gospodarczej i dalsze wzmocnienie jej konkurencyjności,
- łagodzenie społecznych i gospodarczych skutków transformacji społeczno-gospodarczej, w tym poprzez ograniczenie niekorzystnych zjawisk i trendów sfery społeczno-ekonomicznej,
- funkcjonalne wykorzystanie walorów Miasta, w tym zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej i okołoturystycznej,
- zachowanie dziedzictwa kulturowego i rozwój kultury,
- budowanie przyjaznej przestrzeni do życia, w tym poprzez dalszy rozwój infrastruktury,
- stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju,
- ochrona klimatu, środowiska i dziedzictwa przyrodniczego,
- wdrażanie rozwiązań z zakresu zastosowania czystej energii i odnawialnych źródeł oraz

- zapewnienie wysokiej efektywności energetycznej,
- wsparcie rozwoju kapitału społecznego, kreowanie jego aktywności na rzecz rozwoju Miasta.

Przeprowadzona diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Miasta, oraz analiza jego potencjałów i barier rozwojowych, w oparciu o zidentyfikowane powyżej kluczowe wyzwania, stała się punktem wyjścia do określenia wizji, misji, celów strategicznych, kierunków działań, a także ich planowanych zakresów. Znalazła również swoje odzwierciedlenie w oczekiwanych rezultatach planowanych działań, uwarunkowaniach funkcjonalnych i przestrzennych, systemie realizacji oraz proponowanych ramach finansowych i źródłach finansowania.